

374 0134

๔๔๗๗

๕. 3

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ในคณะวิศวกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

นางพร ธนวัฒน์

18 ส.ค. 2537.

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

187790

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

.....กรรมการ

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

.....กรรมการ

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ. จุใจ แสงพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่.....๒๙.....เดือน.....พฤษภาคม..... พ.ศ. ๒๕๖๖.....

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของหลักสูตรวิชาชีพพระยะล้นกับวิทยาลัยสารพัดช่าง	8
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยะล้น	10
ลักษณะของหลักสูตร	10
การจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาคหกรรม	11
ทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่	11
ความต้องการของมนุษย์	13
ความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่	14
การประเมินความต้องการทางการศึกษา	17
เหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	
หลักสูตรวิชาชีพพระยะล้น	19
แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
สมมติฐานการวิจัย	25

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
	วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	27
	เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	76
	สมมติฐานการวิจัย	76
	วิธีดำเนินการวิจัย	77
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
	การวิเคราะห์ข้อมูล	79
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
	ข้อเสนอแนะ	102
	บรรณานุกรม	103
	ภาคผนวก	107
	ประวัติย่อผู้วิจัย	121

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างทั้ง 3 แห่ง แยกตามแผนกวิชา	5
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละแผนกในแต่ละวิทยาลัย	23
3	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรมที่เป็ย กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบัน	36
4	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแผนกวิชา	37
5	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	38
6	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	39
7	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพื้นฐานระดับการศึกษา	40
8	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จุดมุ่งหมายที่สมัครเข้าเรียนในคณะวิชาคหกรรม	41
9	จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม พื้นฐานความรู้ในสาขาวิชานั้นในคณะวิชาคหกรรม	42
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านตัวผู้เรียน ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	43
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	45

12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	46
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	48
14	ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตาม สถาบัน	50
15	ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามแผนกวิชา	52
16	ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอาชีพ	54
17	ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอายุ	56
18	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่เรียนในสถาบันต่างกัน	58
19	ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนรวมทุกด้านจากนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ...	60
20	ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่วนรวม จากนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman - Keuls Test	61
21	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่เรียนแผนกวิชาต่างกันในคณะวิชาคหกรรม	62
22	ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้าน จากนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชา ของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test	64

23	ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียนโดยส่วนรวมจากนักศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชา ของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test	65
24	ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรโดยส่วนรวมจากนักศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชาของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test	66
25	ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยส่วนรวม จากนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชาของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test	67
26	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่แบ่งตามลักษณะการประกอบอาชีพ	68
27	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่แบ่งตามระดับอายุ	70
28	จำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่แสดงข้อคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิด ในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้น นอกจากมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้แล้ว ยังมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งที่จะดำเนินการให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตั้งไว้ ต้องมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความสามารถของผู้เรียน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. ม.ป.ป.:1)

วิทยาลัยสารพัดช่างซึ่งดำเนินการโดยกรมอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่จัดการเรียนการสอนให้กับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะบุคคลที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดคือ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถและทักษะพอที่จะประกอบอาชีพได้ หรือเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้ว ตลอดจนให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความจำเป็นสำหรับบุคคลโดยทั่วไปที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การจัดดำเนินการยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วส่วนหนึ่งยังมีความรู้ความสามารถไม่พอที่จะประกอบอาชีพหรือนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรไม่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 7) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ออกก่อนจบหลักสูตรถึงร้อยละ 37.63

ในปี พ.ศ. 2529 กรมอาชีวศึกษาได้สำรวจการจัดดำเนินการของโรงเรียนสารพัด

ช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพทั่วประเทศพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดดำเนินการมีปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ครูขาดการศึกษอบรมเพิ่มเติม หลักสูตรเก่าล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม ผู้เรียนส่วนมากไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้มากนัก ผู้เรียนมีปัญหในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอน วัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกมีไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพชำรุด ไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในการเรียนการสอน (กรมอาชีวศึกษา. 2529:7-12) และในปี พ.ศ. 2531 หน่วยศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2531:281-282) ได้ทำการสำรวจโดยการประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง โดยวิธีการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสายงานบริหารอันได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชาต่าง ๆ มีความเห็นว่างบประมาณที่ได้รับจากเจ้าสังกัดไม่เพียงพอกับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรได้มีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสม และในส่วนของอาคารสถานที่นั้นคับแคบ ซึ่งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นหลักสูตรที่สามารถเปิดเรียนได้หลายวิชาตามความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนกับเนื้อหาที่ฝึกงานหรือสถานที่เรียนจึงไม่เพียงพอ

และในส่วนของผู้สอนผู้เรียนในสายวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงเนื้อหาสาระรายวิชาต่าง ๆ ด้านสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรระยะสั้นให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบันเพราะเนื่องจากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นใช้ช่วงเวลาสั้นในการเรียนการสอน ฉะนั้นจึงควรมีการปรับเปลี่ยนได้เสมอ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพใหม่ ๆ ซึ่งที่ผ่านมาตั้งแต่มีการเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นในปี 2522 ก็ยังไม่มีมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการแต่อย่างใด จากการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่กำหนดให้เรียน 225 ชั่วโมง โดยเรียนวันละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 75 วัน ทำให้มีนักเรียนออกกลางคันมากขึ้น เพราะต้องใช้เวลาเรียนมากเกินไปและต้องเรียนบางเรื่องที่ไม่ต้องการเรียน เช่น ต้องการเรียนเพียงแต่ซ่อมแต่ต้องเรียนอาหารไทยและการถนอมอาหารด้วย ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาจึงได้มีการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง ควบคู่กันไปกับหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533 ซึ่งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533 กำหนดเวลาเรียนหลากหลายมีตั้งแต่ 6 ชั่วโมงขึ้นไปจนถึง 225 ชั่วโมง คือ

บางคนอาจเรียนเพียง 30 ชั่วโมง หรือ 45 ชั่วโมง ก็ได้ตามเนื้อเรื่องที่สนใจ เมื่อเรียนจบเรื่องนั้นแล้วก็ถือว่าจบหลักสูตรนั้น ๆ และหากต้องการเรียนต่อไปในเรื่องต่อจากนั้นก็เรียนเพิ่มได้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพและสภาวะปัจจุบันอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้สะดวกใช้เวลาไม่มากนัก คือ ได้เรียนเฉพาะเจาะจงกับเรื่องที่ต้องการเรียนเท่าที่จำเป็นจริง ๆ (กรมอาชีวศึกษา, 2533:1-3) และสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนเพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรไปใช้ในการสอบเทียบโอนก็ต้องเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง รวมกับหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหลากหลาย (พ.ศ. 2533) เพื่อทำให้มีเวลาเรียนและหน่วยกิตมากขึ้นตามกำหนดของทางราชการ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์สำหรับการสอบเทียบโอนของนักเรียนในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน และจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมงนั้น ก็ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยโดยตรงที่เกี่ยวกับนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษานั้นไปพัฒนาให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ในคณะวิชาคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพและอายุ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่วิทยาลัยสารพัดช่าง ในการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนของนักศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และผู้บริหารให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษาได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถจัดแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร กองการศึกษา อาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 (กันยายน - ธันวาคม 2534) ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 แห่งเท่านั้น คือ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี เนื่องจากภาคเรียนนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรีมิได้เปิดหลักสูตร 225 ชั่วโมง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร สำหรับการศึกษาได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม 2534 จำนวนประชากร 3 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 784 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 559 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 614 คน รวมทั้งสิ้น 1,957 คน (ดังตารางที่ 1)

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างทั้ง 3 แห่ง แยกตาม
แผนกวิชา

สถานศึกษา	อาหารและขนม	ตัดเสื้อสตรี	เสริมสวย	ตัดเสื้อชาย	ตัดผมชาย	รวม
วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร	42	236	165	34	137	614
วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง	71	405	151	53	104	784
วิทยาลัยสารพัดช่าง สีพระยา	48	178	204	41	88	559
						1,957

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างจากการใช้สูตรการคำนวณของยามาเน (Yamane, 1967:581) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ (รายละเอียดดูในบทที่ 3)

2.1 กลุ่มตัวอย่าง จากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร จำนวน 104 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จากวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง จำนวน 134 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่าง จากวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา จำนวน 93 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 333 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้เป็น 3 แห่ง คือ

3.1.1.1 วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร

3.1.2.2 วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง

3.1.3.3 วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา

3.1.2 แผนกวิชาจำแนกออกเป็น 5 แผนก คือ

3.1.2.1 แผนกอาหารและขนม

3.1.2.2 แผนกตัดเสื้อสตรี

3.1.2.3 แผนกเสริมสวยสตรี

3.1.2.4 แผนกตัดเสื้อชาย

3.1.2.5 แผนกช่างตัดผมชาย

3.1.3 อาชีพของนักศึกษาจำแนกได้ 4 ประเภท คือ

3.1.3.1 ผู้ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน

3.1.3.2 ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย

3.1.3.3 รับจ้างเอกชน

3.1.3.4 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

3.1.4 อายุจำแนกออกเป็น 4 ช่วง

3.1.4.1 อายุระหว่าง 15-24 ปี

3.1.4.2 อายุระหว่าง 25-34 ปี

3.1.4.3 อายุระหว่าง 35-44 ปี

3.1.4.4 อายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียนของนักศึกษาจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ

3.2.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน

3.2.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน

3.2.3 ปัญหาด้านหลักสูตร

3.2.4 ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง ความไม่สะดวกสบายหรือเหตุที่ขัดขวางมิให้นักศึกษามาเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกปัญหาออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากตัวนักศึกษา ได้แก่ ความแตกต่างด้านอายุ อาชีพ ความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เรื่องเงิน เวลา และการเดินทางมาเรียน

1.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากครูผู้สอน ได้แก่ ความสัมพันธ์และความเข้าใจในตัวนักศึกษา ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอนและความรับผิดชอบต่อนักเรียน

1.3 ปัญหาด้านหลักสูตร หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอน ได้แก่ เวลา เนื้อหาวิชา กิจกรรมและการประเมินผล

1.4 ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่เรียนที่สอน และสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น หรือนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่กำหนดระยะเวลาในการเรียน 225 ชั่วโมง เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเองแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจัดโดยกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดสอนให้แก่ประชาชนทั่วไป

3. คณะวิชาคหกรรม หมายถึง คณะวิชาที่ประกอบด้วย 5 แผนก วิชาต่าง ๆ ได้แก่

3.1 แผนกอาหารและขนม

3.2 แผนกตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี

3.3 แผนกเสริมสวยสตรี

3.4 แผนกตัดเย็บเสื้อผ้าชาย

3.5 แผนกช่างตัดผมชาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณกับวิทยาลัยสารพัดช่าง

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่และแนวคิด
ในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณกับวิทยาลัยสารพัดช่าง

ความเป็นมา โรงเรียนสารพัดช่างเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนประเภทวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ได้เริ่มการฝึกอบรมแก่ประชาชนเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2493 โดยเริ่มต้นจากการทดลอง
ที่โรงเรียนการช่างพระนคร (ปัจจุบันคือวัดแก้วแจ่มฟ้า) ต่อมาประชาชนสนใจเข้าเรียนเป็น
จำนวนมากจึงได้ขยายออกไปเปิดในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่น ซึ่ง
ในปัจจุบันโรงเรียนสารพัดช่าง และศูนย์ฝึกวิชาชีพมีทั้งหมดทั่วประเทศ 46 แห่ง (มนัส ศรีภักดี,
2533 : 8) และกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศปรับปรุงโรงเรียนสารพัดช่างเป็นวิทยาลัย
สารพัดช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพเป็นวิทยาลัยการอาชีพ ตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2534 โดยวิทยาลัย
สารพัดช่างมีทั้งหมด 27 แห่ง เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครมีถึง 4 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัด
ช่างสีพระยา วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร

หลักการดำเนินการของโรงเรียนสารพัดช่าง คือ การจัดการศึกษาประเภทวิชาชีพ
โดยเปิดโอกาสให้กับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ศึกษาหาความรู้
ด้านวิชาชีพ ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและ
ประกอบอาชีพ (โรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี, 2530 : 2)

ในการจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างนั้น คณะกรรมการบริหารกลุ่มวิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่มเติมความรู้จากที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพอื่นที่ตนสนใจ วิชาที่สอนอยู่ในระดับถึงผู้ชำนาญงาน เปิดสอนหลาย ๆ วิชา หลักสูตรระยะสั้น ๆ ลักษณะการสอนในแต่ละสาขาวิชามีความยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการที่เรียนจบแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพเข้าสู่แรงงานได้ตามความถนัดและความสามารถของตน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำหน่วยกิตที่เรียนไปถ่ายโอนสู่หลักสูตรอื่น ๆ ได้นอกจากนี้รอบการเรียนซึ่งจัดให้มีการเรียนวันละ 3 รอบ คือ รอบเช้า รอบบ่าย รอบค่ำ ในคณะวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครได้พยายามปรับเปลี่ยนให้นักศึกษาที่ทำงานเป็นกะ ต้องเปลี่ยนกะทุกสัปดาห์สามารถเปลี่ยนเวลาเรียนได้ เช่น สัปดาห์นี้เข้ากะทำงานเวลา 8.00 น. เลิกงาน 16.00 น. ก็สามารถมาเรียนรอบค่ำได้ในสัปดาห์ต่อไป สำหรับการวัดผลคำนึงถึงความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติของผู้เรียนวัดผลตลอดช่วงเวลาที่เรียนเก็บเป็นคะแนนสะสม (วิภาวรรณ สุขสถิตย์. 2532 : 5)

ปัจจุบันวิทยาลัยสารพัดช่างมีภารกิจหลัก คือ เน้นจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) และภารกิจรองที่เพิ่มขึ้นคือการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในระบบเปิดเน้นการศึกษาด้วยตนเองในบางรายวิชาแล้วให้ออกาสสอบเทียบความรู้และประสบการณ์ เพื่อสะสมหน่วยกิตสำหรับรับประกาศนียบัตรวิชาชีพได้ (กองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา. 2534 : ศธ. 0916/187) วิทยาลัยสารพัดช่างในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นแหล่งผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือในวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม โดยรับผู้มีความรู้ในระดับประถมศึกษามาเรียนเป็นกลุ่มวิชาที่เรียนจบในตัวใช้เวลาเรียนสั้น ๆ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผู้เรียน

1. ที่ไม่มีความรู้ด้านวิชาชีพ ได้มีความรู้ด้านอาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และความสนใจของตนเอง ✓
2. ที่มีอาชีพอยู่แล้วได้มีความรู้ ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ ยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนรายได้ ✓
3. ที่มีอาชีพอยู่แล้วแต่ประสงค์จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นตามความถนัด ✓
4. ที่เป็นนักเรียนนักศึกษาที่จะต้องเรียนวิชาชีพสามารถเข้าเรียนตามหลักสูตรสามารถโอนหน่วยกิตไปสมทบกับหน่วยกิตในระบบโรงเรียนที่ตนเองศึกษาอยู่ได้
5. รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลในการประกอบอาชีพ เพื่อสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ลักษณะของหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนสารพัดช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพ (โรงเรียนสารพัดช่างไกลกังวล. 2528 : 45) กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนสารพัดช่างในระยะเวลา 225 ชั่วโมงนั้น ได้แบ่งออกเป็นภาคทฤษฎี 1 ใน 3 คือ 75 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 2 ใน 3 คือ 150 ชั่วโมง ทุกวิชา ๆ ละ 9 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย 6 คณะวิชา คือ คณะวิชาช่างกลโลหะ คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิชาพาณิชยกรรม คณะวิชาศิลปหัตถกรรม คณะวิชาเกษตรกรรม และคณะวิชาคหกรรม

ในปัจจุบันคณะวิชาคหกรรมเปิดสอน 5 แผนก ดังนี้

1. แผนกอาหารและขนม
2. แผนกตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
3. แผนกเสริมสวยสตรี
4. แผนกตัดเย็บเสื้อผ้าชาย
5. แผนกช่างตัดผมชาย

การจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาคหกรรม มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ดังนี้

1. เพื่อการกินอยู่ดีของครอบครัวและการสร้างสรรค์ครอบครัวให้พัฒนาทุก ๆ ด้าน
2. เพื่อให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน
3. เพื่อให้มีความรู้ทางการออกแบบและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ให้เหมาะสมกับความนิยมของตลาดและสามารถสร้างงานได้
4. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการค้า และธุรกิจบริการเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครบวงจร
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีกิจนิสัยในการทำงานอย่างถูกต้อง
6. เพื่อให้สามารถนำความรู้ความชำนาญในวิชาชีพไปประกอบอาชีพอิสระ ประกอบอาชีพส่วนตัว หรือทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้นักใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้นักใหญ่ และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้นักใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสำหรับผู้นักใหญ่นั้น ได้มีการค้นคว้าและพัฒนาจากแนวคิดของทอร์นไดค์ (Thorndike) (อ้างถึงใน วิจิตร ศรีสอาน. 2523 : 130-131) ได้นำมากล่าวอ้างโดยสรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของทอร์นไดค์ จากผลการทดลองได้ 3 กฎ ดังนี้คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) กล่าวไว้ว่า เมื่ออินทรีย์พร้อมที่จะเรียนรู้และได้เรียนก็จะเกิดความพอใจ และหากอินทรีย์พร้อมที่จะเรียนแล้วไม่ได้เรียน ก็จะทำให้เกิดความรำคาญและเมื่ออินทรีย์ไม่พร้อมที่จะเรียนและถูกบังคับให้เรียนจะเกิดความรำคาญใจ
2. กฎแห่งผล (Law of effect) กล่าวไว้ว่า ผลแห่งปฏิกิริยาตอบสนองใดที่เป็นที่พอใจอินทรีย์ย่อมกระตุ้นให้ทำปฏิกิริยานั้นซ้ำและผลของปฏิกิริยาใดที่ไม่เป็นที่พอใจ บุคคลจะหลีกเลี่ยง

ไม่ทำปฏิกิริยานั้นซ้ำอีก

3. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมใดที่มีโอกาสกระทำซ้ำบ่อย ๆ และมีการปรับปรุงเสมอ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่ว ชำนิชำนาญ สิ่งใดที่ทอดทิ้งไปนานย่อมกระทำไม่ได้ดีเหมือนเดิม หรืออาจจะทำให้เกิดการลืมได้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของทอร์นไค์ แสดงให้เห็นว่า

1. ในการเรียนรู้ หรือการแก้ปัญหาของคนนั้น เป็นการลองถูกและจะหาวิธีที่ดีที่สุดจากหลายวิธีมาแล้ว

2. เจตคติ หรือความเชื่อจะเป็นเครื่องช่วยยั้งจุดมุ่งหมายว่าทำอะไรจึงจะพอใจหรือไม่พอใจ

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ของคนเราจะเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ถ้ามองเห็นว่าปัญหาใหม่ไม่แตกต่างจากปัญหาที่เคยประสบมาแล้ว หรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันแล้วการตอบสนองนั้นมักจะคล้ายคลึงกัน หรือบางทีก็มีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน (วิจิตร ศรีสอาน. 2523 : 132)

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น ไนลล์ (สวัณณ์ วัฒนวงศ์. 2533 : 160-161; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978) ได้ศึกษาค้นคว้าจากผลงานของลินเดอร์แมน และได้สรุปเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ว่ามีสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (needs and interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากตรงกับความต้องการและความสนใจของเขา

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (life situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (life centered) ดังนั้นในการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงควรยึดถือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่เป็นสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (analysis of experience) คือการที่ผู้สอนพยายามวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด มีส่วนใดพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้างและหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (self directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นครูจึงควรมีบทบาทเป็นผู้ร่วมอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน ไม่ควรเป็นผู้สื่อความรู้แก่นักเรียนและคอยทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงใด

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นในการสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนการสอน (style) เช่น เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (pace of learning)

ความต้องการของมนุษย์ ในเรื่องความต้องการของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35-37) ได้แบ่งลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการระดับแรกสุด ซึ่งได้แก่ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ในทางพุทธศาสนา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย จะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันอันตรายต่าง ๆ ถ้าหากไม่ได้รับการสนองตอบคนเราอาจหลบหนีไปจากสภาพนั้น ๆ
3. ความต้องการความรัก เพราะว่าคนเราต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
4. ความต้องการด้านเกียรติยศชื่อเสียง คนเราต้องการให้คนอื่นยกย่องสรรเสริญ
5. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง เป็นขั้นสุดท้ายของความต้องการและเป็นการต้องการสูงสุดของบุคคล

จากแนวความคิดดังกล่าวนี้ ความต้องการได้ถูกจัดอันดับขึ้นตอนจากความต้องการพื้นฐาน และสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่ข้ามขั้นตอน ซึ่งหมายความว่า จะได้มาซึ่งความต้องการในอันดับสูงขึ้นจำเป็นต้องได้รับความต้องการในลำดับขั้นต้น ๆ ก่อน

ส่วน เมอร์ฟี (Murphy. 1973 : 80) ได้กล่าวถึงความต้องการโดยทั่ว ๆ ไปว่ามีดังนี้

1. ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่ออินทรีย์ เช่น อาหาร น้ำ และอากาศ เพื่อความเติบโตของร่างกาย
2. ความต้องการที่จะสำรวจและให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นเรื่อย ๆ
3. ความต้องการทางด้านความรู้สึก ซึ่งรวมทั้งที่เกี่ยวกับสีและระบบเสียง คือความพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
4. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความลำบากหรือต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกโจมตี

ในทำนองเดียวกันกับ บารุง สุขพรรค (2524 : 23) ได้สรุปแนวความคิดของ อีโอดอร์ เครป (Theodore Krep) ว่า ความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์มี 9 ชนิด คือ

1. ความต้องการอาหารและสวัสดิการเกี่ยวกับร่างกาย เช่น ที่พักและเครื่องนุ่งห่ม
2. ความต้องการมีบ้านอยู่อาศัย และโอกาสสำหรับครอบครัว
3. ความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ
4. ความต้องการมีกิจกรรมแปลกใหม่และมีของมากสิ่ง
5. ความต้องการลดความตึงเครียดทางอารมณ์
6. ความต้องการมีความมั่นคงในฐานะทางสังคม
7. ความต้องการเป็นสมาชิกที่มีค่าของกลุ่ม
8. ความต้องการมีคุณค่าในตัวเอง
9. ความต้องการมีส่วนร่วม

ความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่ ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ ได้มีผู้นำทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการมาประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง เช่น มัลคอล์ม เอส โนลส์ ได้นำเอาแนวความคิดของ มาสโลว์ และฮูล มาขยายความคิดต่อเนื่อง เพื่อนำประโยชน์มาใช้ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ โดยแบ่งประเภทความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เชิงชีววิทยาและจิตวิทยา ซึ่งเป็นการยอมรับแนวคิดของมาสโลว์ เกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น

1. ความต้องการทางกายภาพ (physical needs) เป็นความต้องการที่สังเกต

เห็นได้ง่าย เพราะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายในแง่ของการศึกษาผู้ใหญ่ ความต้องการทางด้านนี้ ได้แก่ การเห็น การได้ยิน ความสะดวกสบาย การพักผ่อน ดังนั้น การจัดสภาพทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้ใหญ่ ถ้าครูเขียนตัวอักษรเล็กเกินไป เสียงครูต่ำเกินไป เก้าอี้นั่งไม่สบาย หรือใช้เวลาสอนมากเกินไป สาเหตุเหล่านี้จะทำให้ผู้ใหญ่รู้สึกไม่สะดวกสบายทางร่างกาย และในที่สุดอาจไม่สนใจต่อการเรียนรู้

2. ความต้องการในด้านความเจริญเติบโตงอกงาม (growth needs) นักจิตวิทยา มีความเห็นว่า ความต้องการเจริญเติบโต เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญ ความเจริญเติบโต (growth) ของวัยเด็กคือ การพัฒนาการเจริญเติบโต ส่วนในวัยผู้ใหญ่ความเจริญเติบโตเน้นทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ ความสนใจ และความซาบซึ้ง ดังนั้น ในการจัดสภาพการเรียนการสอนให้กับผู้ใหญ่จึงต้องเน้นความเจริญเติบโตดังกล่าว

3. ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (needs for security) เพราะลักษณะตามของมนุษย์ต้องการความปลอดภัย และต้องการป้องกันตนเอง แรงผลักดันในด้านนี้ ทำให้มนุษย์มีความระมัดระวังในสถานที่ใหม่ โดยเฉพาะในทางจิตวิทยาด้วยแล้วจะหมายความว่าความระมัดระวังที่จะไม่ให้ใครมาข่มขู่ภาพพจน์ที่มีต่อตัวเราเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้ใหญ่จึงชอบความเคยชินสิ่งที่เคยทำมาเป็นประจำ บางคนเมื่อรู้สึกถูกรบกวนในสถานการณ์ต่าง ๆ จะมีปฏิกิริยาไม่เหมือนกัน บางคนจะถอนตัวออกจากกิจกรรม ไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วมจนกว่าตัวเองจะมีความรู้สึกว่ามันคงปลอดภัย แต่บางคนจะมีปฏิกิริยาในทางตรงกันข้าม เช่น พยายามจะเข้าควบคุมผู้อื่น หรือข่มขู่แสดงอำนาจ เป็นต้น

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (needs for new experience) เมื่อคนเราแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยให้กับชีวิต ต้องการความรัก ความชื่นชอบ หากรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการตอบสนองในข้อนี้ จะมีการแสดงออกที่รุนแรงมาก อาจจะเป็นความแข็งกระด้าง รุกรานหาเรื่องผู้อื่น หรืออาจจะเป็นการถอนตัวเก็บตัวไม่ยุ่งกับผู้อื่น แต่สำหรับบางคนก็ถือสายกลาง คือ เฉย ๆ ไม่แสดงออกอะไรมากนัก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงควรเน้นในรูปการจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปราย สัมมนา การแสดงบทบาทสมมุติ และการแบ่งกลุ่มย่อย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้มีโอกาสแสวงหาเพื่อน และรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปรับปรุงความสามารถของตนเองให้เป็นที่ยอมรับหรือชื่นชอบ

ของเพื่อนร่วมงาน

5. ความต้องการได้รับการยอมรับ (needs for recognition) ทุกคนต้องการได้รับการนับถือจากผู้อื่น และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะแสวงหาสถานภาพในกลุ่มสังคม ชุมชน และสถาบัน ผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเข้าใจจิตวิทยาผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างบรรยากาศของมิตรภาพและความอบอุ่นใจให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาทุก ๆ คน เมื่อผู้ใหญ่รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับ เขาก็จะมีกำลังใจในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

ดังนั้น ความต้องการขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นความต้องการโดยทั่วไปของมนุษย์อย่างกว้างขวาง และเป็นความต้องการทางด้านจิตวิทยาและชีววิทยา แต่ความต้องการดังกล่าวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความต้องการเชิงการศึกษาอย่างมาก ดังตัวอย่างเรื่อง ความต้องการที่จะได้รับความต้องการความปลอดภัย ไม่ต้องการเสียหน้าต่อหน้าผู้อื่น

ข. ความต้องการทางการศึกษา (educational needs) สำหรับความต้องการทางการศึกษานั้น ไนลส์ ได้ประยุกต์แนวคิดของอัลมาไซ์ โดยให้ความหมายของความต้องการทางการศึกษาว่า เป็นสิ่งซึ่งบุคคลควรจะได้เรียนเพื่อให้ตัวเอง เพื่อให้สถาบันหรือองค์การของเขาดีขึ้นหรือเพื่อให้สังคมของเขาดีขึ้น ความต้องการชนิดนี้เป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถนะ (level of competencies) ของบุคคลในปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่า เพื่อที่จะให้บุคคลสามารถกระทำการได้ประสบผลสำเร็จ ช่องว่างนี้อาจกำหนดโดยบุคคลเอง โดยสถาบันหรือองค์การของบุคคล หรือโดยสังคมของบุคคลนั้น โดยสรุปความต้องการทางการศึกษาว่าเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่บุคคล (หรือองค์การ หรือสังคมของบุคคล) ประสงค์จะให้ตัวเองเป็นกับสภาพที่ตัวเองเป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ความต้องการเชิงการศึกษานี้ ถ้าหากบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะให้เฉพาะเจาะจง แล้วทำความเข้าใจให้แก่ตนเองได้แล้ว เขายังมีแรงกระตุ้นที่จะเรียนรู้ และถ้าหากความต้องการของบุคคล องค์การและสังคมสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้น

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางการศึกษา โดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลได้เรียนรู้ (Knowles. 1971 : 47 - 49)

ส่วนแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาของ ซีส์สันส์ (Sciesons, 1982 : 20-28) นั้นได้ให้ความหมายความต้องการทางการศึกษาว่า ความต้องการทางการศึกษาเป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการ (need component)

เมื่อได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความต้องการจากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า ความต้องการเป็นสภาวะทางชีวจิตวิทยา (bio - psychological state) ที่จะนำบุคคลไปสู่ความสุข ความพึงพอใจ โดยบุคคลพยายามที่จะหลีกเลี่ยงสภาวะที่ไม่มีความสุข ไม่มีความพึงพอใจ ดังนั้น ความต้องการตามนัยนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการเจริญเติบโตความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า และความต้องการทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลนเพื่อให้ตนเองดีขึ้น ความต้องการทางการศึกษา เป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการทั้งสาม อันได้แก่ ความสามารถซึ่งเป็นระดับความสามารถในการกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ความสอดคล้อง คือระดับความสามารถในการกระทำการกิจกรรมนั้น ๆ และการจูงใจ คือความเต็มใจของบุคคลที่จะพัฒนาความสามารถของตนเพื่อให้สามารถกระทำการกิจกรรมนั้นได้สำเร็จ (Sciesons, 1982 : 20 - 28)

การประเมินความต้องการทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเข้าใจสภาพแวดล้อมที่จะมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน การประเมินความต้องการทางการศึกษา จะช่วยให้ผู้สอน หน่วยงาน และองค์กรให้จัดบริการที่มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ที่จะมารับบริการได้ และในการจัดการศึกษาทุกประเภท ความต้องการทางการศึกษาของบุคคล องค์กร และสังคมหรือชุมชน ควรมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน มิฉะนั้นแล้วก็จะเกิดปัญหานั้นมาประการ ดังนั้น เพื่อจัดปัญหาและเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน จึงต้องคำนึงถึงวิธีการและแหล่งที่จะใช้เพื่อประเมินความต้องการทางการศึกษา โดยแยกเป็นความต้องการของผู้เรียนหรือผู้มา

รับบริการ ความต้องการขององค์การ ความต้องการของสังคมและชุมชน

วิธีการประเมินความต้องการของผู้เรียนหรือผู้มารับบริการการศึกษาผู้ใหญ่ นั้น โนลส์ (Knowles. 1971 : 81 - 97) ได้สรุปไว้ว่า วิธีการประเมินหรือหาข้อชี้แนะว่าผู้ใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้อะไร เพื่อจะได้เป็นผลดีสำหรับตัวเขาเองนั้นอาจประเมินได้จาก

1. ตัวผู้เรียน บุคคลโดยทั่วไปย่อมรู้ว่าตนเองต้องการอะไร เพื่อจะพัฒนาให้ตัวเองดีขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการที่เกิดขึ้นนั้นมีเพียงพอที่จะผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ แต่ในเรื่องนี้ก็มีจุดอ่อนอยู่ว่า ความต้องการของมนุษย์ที่ถูกมองว่าเป็นคนดีในสายตาของผู้อื่นซึ่งจะทำให้ผู้เรียนหลายคนตอบสนองแบบถามเรื่องความต้องการของตนเองอย่างผิวเผิน ดังนั้นถ้าหากต้องการเข้าใจความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงแล้วจะต้องใช้แบบสอบถามประเภทคาดคะเน (projection questionnaire) ในการออกแบบสอบถาม เช่น ถามว่าขณะที่ท่านแต่งตัวเตรียมตัวตอนเช้า กำลังคิดถึงภารกิจข้างหน้าสำหรับวันนั้น ท่านคิดถึงอะไรบ้าง

นอกจากวิธีดังกล่าวอาจใช้วิธีวิเคราะห์พัฒนาเชิงความต้องการความสามารถโดยใช้รูปแบบความสามารถ ตามวิธีการนี้เป็นการสร้างแบบอย่างความสามารถต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนประเมินตัวเองว่ามีความถนัดอยู่ในมาตราส่วนประเมินค่าใด

2. บุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือ โดยการสัมภาษณ์หรือการใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่ทำงานในหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและแนะนำประชาชนบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ประชาชนทั่วไปปรึกษาปัญหาและความต้องการต่าง ๆ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนาแพทย์ หรือพยาบาล ผู้นำสหภาพแรงงาน พระสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

3. สื่อมวลชน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หรือวารสารที่มีชื่อเสียงจะมีประสบการณ์ในการรับรู้และไวต่อปัญหาของประชาชน ดังนั้นการสำรวจแนวโน้มความต้องการของประชาชนกระทำได้ เช่น การสำรวจเรื่องและหัวข้อที่หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจ

4. เอกสารสิ่งตีพิมพ์ทางราชการ เช่น ทางการศึกษาผู้ใหญ่ จิตวิทยา สังคมวิทยา มนุษยวิทยา รัฐศาสตร์ ศาสนา เศรษฐศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ ส่วนมากจะมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใหญ่ในด้านต่าง ๆ

เหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยະလັນ การที่ผู้เรียนตัดสินใจมาเรียนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยະလັນก็เพราะมีสิ่งทีกระตุ้นหรือผลักดัน ซึ่งอยู่ภายในตัวของแต่ละบุคคล เราอาจเรียกได้ว่าเป็นแรงจูงใจ แรงจูงใจนี้หมายถึงสภาพการขาดแคลนบางสิ่งบางอย่างของร่างกายหรือของจิตใจ เป็นสภาพที่เรารู้สึกกระวนกระวาย มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมอะไรบางอย่างออกไปในขณะนั้น เพื่อสนองความปรารถนาของเราเอง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการสามประเภทคือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (survival motives) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (social motives) ได้แก่ ความต้องการยอมรับนับถือจากผู้อื่นต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ต้องการที่พวกพ้องหรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. แรงจูงใจที่เสริมสร้างคุณค่าให้ตนเอง (self-esteem motives) ได้แก่ ความต้องการการเคารพนับถือตนเอง ความมีศักดิ์ศรี ความเพียบพร้อมในตนเอง

แรงจูงใจประเภทแรกเป็นแรงจูงใจที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนเพื่อการอยู่รอด ส่วนแรงจูงใจประเภทที่สองและประเภทที่สามนั้น จะต้องมีการเรียนรู้และจะต้องอยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสมจึงจะเกิด เช่นเดียวกันกับทฤษฎีของ เอ. เอช. มาสโลว์ ซึ่งได้จัดแบ่งลำดับชั้นความต้องการแต่ละบุคคลไว้เรียงตามลำดับเป็นห้าชั้น ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการได้รับความปลอดภัย ความต้องการความรัก และความต้องการมีชื่อเสียง และความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งบุคคลจะต้องได้รับการพัฒนาขั้นพื้นฐานเสียก่อน จึงจะพัฒนาแรงจูงใจไปสู่ระดับสูงตามลำดับ กลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แต่ละคนที่มีชีวิตอยู่ในสังคม มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการที่จะเป็น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงความต้องการหรือเหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียน เพื่อให้การลงทุนนั้นได้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะกลุ่มผู้เรียนผู้ใหญ่เป็นกลุ่มที่เสาะแสวงหา ขวนขวายที่จะศึกษาต่อด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาบังคับ

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเห็นได้ว่ามีลักษณะแตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น นักการศึกษาผู้ใหญ่จึงได้คิดหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนผู้ใหญ่บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติของมนุษย์เมื่อวัยเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ตามไปด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นนักเรียนผู้ใหญ่หรือนักศึกษาผู้ใหญ่จึงมีลักษณะแตกต่างไปจากเด็กนักเรียน ซึ่ง เขียวศรี วิวิธสิริ (2530 : 100) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไปว่ามีดังนี้

1. มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากมายหลายแบบ
2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการมาเรียนแตกต่างกัน
3. มีประสบการณ์เดิมที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน
4. มาเรียนด้วยความสมัครใจและมีความสนใจนาน
5. มีความสนใจมากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
6. ต้องใช้เวลามากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
7. มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนกับครู
8. ชอบทำตามความเคยชินที่ปฏิบัติมา
9. ชอบการแนะนำมากกว่าถูกสอน ต้องการที่จะนำตนเองมากกว่าให้ผู้อื่นบงการ
10. ต้องการคำยกย่องชมเชยหรือสนับสนุนด้านกำลังใจมากกว่าการตำหนิหรือลงโทษ
11. ชอบการปฏิบัติที่มีความจริงจังและปรารถนาดี รักความยุติธรรมและความมีเหตุผล
12. มีภารกิจและความรับผิดชอบในชีวิตมาก ทั้งต้องปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
13. มีความวิตกกังวลและตึงเครียดมากกว่าเด็ก รวมถึงความเหนื่อยล้าที่ต้องทำงานมาทั้งวันด้วย
14. สมรรถภาพทางกายลดน้อยลง เพราะเสื่อมลงตามวัย ทำให้ต้องใช้เวลาค่อยได้หรือปฏิบัติมากรวมถึงประสบการณ์เดิมสอนให้ต้องระมัดระวังด้วยการกระทำใด ๆ จึงช้า
15. ผู้ที่เคยหยุดเรียนกลางคัน (Drop out) มักมองตนเองว่ามีความสามารถทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ โรเจอร์ส (สุนทร โคตรบรรเทา. 2525 : 8-9; Roger. 1965 : 63-64) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องบทบาทของครูไว้ดังนี้ คือ บทบาทของครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในกลุ่มเป็นผู้ทำให้สมาชิกของกลุ่มได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของตนเองเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเป็นผู้ช่วยเหลือแนะแหล่งวิทยาการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามที่กลุ่มต้องการ เป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถทำได้หลายบทบาท ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ล้วนเต็มผลต่อการเรียนของผู้ใหญ่ทั้งสิ้น ดังนั้นหากองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีข้อบกพร่องหรือขาดความสอดคล้องกับคุณลักษณะของตัวผู้เรียนแล้วย่อมเกิดปัญหาต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างแน่นอนและประสิทธิภาพของการดำเนินงานของวิทยาลัยสารพัดช่างก็จะไม่บรรลุตามที่ตั้งไว้

จากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ทำให้ทราบว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ต้องมีองค์ประกอบหลายอย่างจึงสอดคล้องกับแบบแผนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่สำคัญ ๆ 4 ด้าน ตามแนวของ Lovell R. Bernard (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 143) คือ

1. การเรียนรู้ด้านข้อเท็จจริง
2. การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา
3. การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม
4. การเรียนรู้ด้านทักษะ

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 190) ได้ให้ขอบข่ายการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การเรียนรู้อย่างเป็นทางการ เช่น การจัดชั้นเรียน การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาผู้ใหญ่ การประชุมฝึกอบรม มีครูผู้สอน มีหลักสูตรกำหนดไว้ การเรียนรู้อย่างเป็นทางการนี้ อาจเป็นการศึกษาแบบในระบบโรงเรียนหรือแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ได้
2. การเรียนรู้โดยบังเอิญ หรือการเรียนรู้โดยธรรมชาติ ซึ่งมีหลายวิธีที่คนจะเรียนรู้ เช่น จากทำงาน ทำสวน เรียนรู้จากพ่อแม่ เรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี เรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงของชีวิต เหตุการณ์สำคัญในชีวิต และการเรียนรู้จากข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 58-59) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการเรียนการสอนมีปัญหาตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัญหาด้านทักษะ ด้านส่วนตัวของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม หลักสูตร ตัวครู ค่าใช้จ่าย ด้านความต้องการทางด้านการเรียนการสอนพบว่า มีความต้องการตามลำดับ คือ ด้านตัวครู ด้านหลักสูตรความช่วยเหลือจากโรงเรียนและตัวนักศึกษา มีการเปรียบเทียบปัญหา ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถาบันการศึกษา และอาชีพ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และมีการเปรียบเทียบความต้องการด้านการเรียนการสอนโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถาบันการศึกษาและอาชีพพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

พรหมทิพา กาญจนานนท์ (2526 : 72-73) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการจัดการสอนโดยส่วนรวม เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีสถาบันและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและวิธีสอน ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ด้านการจัดชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน ส่วนเนื้อหาวิชามีความเห็นว่าเป็นไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับอายุและอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 49-51) ได้ศึกษาปัญหาและความแตกต่างของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตการศึกษา 2 พบว่านักศึกษามีปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านตัวผู้เรียนเอง ปัญหาด้านการเรียนการสอน นอกจากนี้พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกันและสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียนรู้อย่างแตกต่างกัน

พจน์ ราศรีรัตน์ (2529 : 87-91) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุต่ำกว่า 26 ปี จบประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสเป็นโสดและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น นักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหายู่ในระดับน้อย ด้านหลักสูตรต้องการเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้ในครอบครัวได้และต้องการเรียนภาคทฤษฎีน้อย ๆ แต่ให้มีการฝึกภาคปฏิบัติมาก งานภาคปฏิบัติควรมีหลายลักษณะและมีปริมาณมากกว่าในปัจจุบัน ส่วนรูปแบบวิธีการเรียนนั้น ต้องการเรียนแบบต่อเนื่องโดยเรียนตั้งแต่เริ่มต้นไปจนครบตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนและต้องการเรียนวันละ 3 ชั่วโมง วิธีสอนต้องการให้ครูใช้วิธีสาธิตอธิบาย พร้อมกับการใช้สื่อ เอกสารหรือตัวอย่างของจริง ของจำลอง รูปภาพประกอบการสอน แล้วจึงให้ฝึกปฏิบัติโดยการแบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 2-5 คน และให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาให้ความรู้เพิ่มเติม ต้องการทัศนศึกษาในแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ด้วย ส่วนเรื่อง การประเมินผลการเรียนนักศึกษาต้องการวิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน และผลสำเร็จที่ครูมอบหมายแล้วนำมาส่งให้ครูตรวจ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ฝึกปฏิบัติงานต้องการให้ศูนย์จัดให้เพียงพอ ด้านตัวครูผู้สอนต้องการครูที่มีความจริงจัง ตั้งใจถ่ายทอดความรู้มีเทคนิควิธีการสอนที่เข้าใจง่าย นอกจากนั้นยังต้องการให้จัดบริการแนะแนวอาชีพการบูรณาบาล ส่วนความรู้ที่ได้รับจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพใหม่ในอนาคต

มนัส ศรีภักยา (2533 : 70-77) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมีปัญหามากและมีปัญหาน้อย โดยมีด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตรและด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก อยู่ในระดับมีปัญหามาก ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหาน้อย ด้านตัวผู้เรียนนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องเขียน-อ่านหนังสือไม่คล่อง ด้านหลักสูตรมีปัญหามากที่สุดในเรื่องเนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก นักศึกษามีปัญหามากที่สุดในเรื่องวัสดุ-อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติเก่าและล้าสมัย ด้านครูผู้สอนนักศึกษามีปัญหามากที่สุดในเรื่องครูไม่เข้าใจในตัวนักศึกษา

นักศึกษาที่เรียนรอบค้ำมีปัญหามาก รองลงมา ก็คือนักศึกษารอบบ่ายมีปัญหามากกว่า นักศึกษาที่เรียนรอบเช้า

นักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรม มีปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันโดย นักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม และคณะวิชาคหกรรมมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาคณะวิชาพาณิชยกรรม ส่วนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรมมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่มีระดับอายุ 21-25 ปี และนักศึกษาระดับอายุ 26 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาระดับอายุ 15-20 ปี ส่วนด้านครูผู้สอนหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮูล (Houle. 1961 : 16-25) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก พบว่า กลุ่มผู้เรียนเป็นประเภทมุ่งกิจกรรมเพราะชอบกิจกรรมทางสังคมและอยากมีเพื่อน

ทัฟ (ฮันตา นพคุณ. 2527 : 16; อ้างอิงมาจาก Tuff. 1972 : 326) นำแนวความคิดของฮูล (Houle) ไปศึกษาต่อที่สถาบันเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางการศึกษาออนตาริโอ (Ontario Institute for Studies in Education) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าทำไมผู้เรียนผู้ใหญ่จึงเข้าสู่โครงการ เขาเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้อย่างไร และพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนเพื่อเครดิตหรือวุฒิบัตร แต่ส่วนมากจะเป็นการศึกษาเพื่อให้บรรลุถึงความเพียบพร้อมสมบูรณ์ของชีวิต

บีเบอท์ (Leigh and Simon. 1975 : 49-55; Citing Bebout. 1969 : 20 - 34) ทำการวิจัยในประเทศมาเลเซีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมจำนวน 7,674 คน จากโรงเรียน 89 แห่ง พบว่า องค์ประกอบด้านโรงเรียนและครูต่อขนาดของโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าคุณวุฒิของครู ประสบการณ์ของครู รวมทั้งการศึกษอบรมของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูง

จากการศึกษาของ คาร์และเคนเนท (Karr and Keneth. 1976 : 6424-A) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้จัดโปรแกรมที่ตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และต้องการให้มีการแนะแนวในด้านอาชีพด้วย

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพให้กับบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียนของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาของผู้เรียนอันเนื่องมาจากระบบการจัดดำเนินการ ได้แก่ ด้านครูผู้สอนขาดความรู้ความชำนาญในการสอน ผู้เรียนขาดความพร้อมหลักสูตรไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมจะก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาการเรียนใหญ่ๆ ได้ 4 ด้าน คือ ปัญหาการเรียนเกี่ยวกับด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตรและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่ง มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนแผนวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยเสนอเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ระหว่างเดือน กันยายน - เดือนธันวาคม 2534 จำนวน 3 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,957 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในการคัดเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละวิทยาลัยจากแผนกต่างๆ ในคณะวิชาคหกรรม มีประชากรทั้งหมดจำนวน 1,957 คน ในการกำหนดจำนวนตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1967 : 581) ดังนี้

$$n = \frac{n}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในครั้งนี = .05)

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง จากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และสาขา วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรีและสาขา ใช้การสุ่มนักศึกษาจากแผนกต่าง ๆ ในคณะวิชาคหกรรมประกอบการเรียน โดยใช้การแบ่งสัดส่วนของประชากรจากวิทยาลัยสารพัดช่างทั้ง 3 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 333 คน ดังรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละแผนกในคณะวิทยาศาสตร์

สถานศึกษา	อาหารและขนม		ตัดเสื้อสตรี		เสริมสวย		ตัดเสื้อชาย		ตัดผมชาย		รวมยอด	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร	42	7	236	40	165	28	34	6	137	23	614	104
	71	12	405	69	151	26	53	9	104	18	784	134
	48	8	178	30	204	35	41	7	88	15	559	95
											1,957	333

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะศึกษาศาสตร์ ในเรื่องแผนกวิชา อายุ สถานภาพ การสมรส การศึกษา อาชีพ จุดมุ่งหมายของผู้เรียนซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะศึกษาศาสตร์ ข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของคะแนน 4 ระดับ ดังนี้

มีปัญหามาก	มีน้ำหนักเท่ากับ	4 คะแนน
มีปัญหาปานกลาง	มีน้ำหนักเท่ากับ	3 คะแนน
ปัญหาน้อย	มีน้ำหนักเท่ากับ	2 คะแนน
ไม่มีปัญหา	มีน้ำหนักเท่ากับ	1 คะแนน

และเป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง (blank filling) เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนที่แตกต่างจากแบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ ซึ่งอยู่ตอนท้ายคำถามของทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก

วิธีสร้างแบบสอบถาม มีลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. สัมภาษณ์ปัญหาการเรียนโดยการไปสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะศึกษาศาสตร์ จากวิทยาลัยสารพัดช่างทั้ง 3 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
3. สร้างแบบสอบถามครั้งแรกแล้วนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอกิจกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนในคณะวิชาคหกรรมของวิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร อีก 3 ท่าน ประกอบด้วย 1. อาจารย์วิภาวรรณ พรพัฒน์กุล อาจารย์ 2 ระดับ 5 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญแผนกวิชาตัดเสื้อชาย วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 2. อาจารย์บุปผา ทองมี อาจารย์ 2 ระดับ 6 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญแผนกอาหารและขนม วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 3. อาจารย์อำภพรณ แสงวิรุณ อาจารย์ 2 ระดับ 6 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญแผนกช่างตัดเสื้อสตรี วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร เพื่อทำการตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity)

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ที่วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 50 คน นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25 % (Edward. 1954 : 152) ในการแบ่งกลุ่มสูง - ต่ำ แล้วหาค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86

6. นำแบบสอบถามฉบับดังกล่าวที่ได้จากการทดลองมาแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้

7. เมื่อได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลด้วยตนเองดังนี้ วันที่ 16-17 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00 - 20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และสาขา วันที่ 18-19 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00 - 20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และสาขา วันที่ 20 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00 - 20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาพิจารณาและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรที่จะศึกษา
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(Ferguson. 1979 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนผู้เกี่ยวข้องในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดตัวประกอบเดียว (One - Way analysis of Variance) ใช้สูตร F - Test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน การแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 113)

$$W = q(\alpha; r, df) \sqrt{\frac{MS_e}{N}}$$

เมื่อ W แทน ค่าวิกฤติของ Newman-Keuls

q แทน ค่าที่เป็ดได้จากตาราง Studentized Range Statistic

MS_e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่ได้จาก

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน

N แทน Harmonic Means คำนวณได้จากสูตร

$$N = \frac{k}{\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} + \dots + \frac{1}{N_k}}$$

เมื่อ k แทน จำนวนกลุ่ม

$N_1, N_2, \dots, N_k$ แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตร (Cronbach, 1972 : 126)

$$\alpha = \frac{N}{N - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N แทน ค่าจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ค่าคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

5. ประมวลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS*

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้
สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
SD.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean of Square
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน F-distribution
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดสินปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.26 - 4.00	หมายถึง	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.25	หมายถึง	มีปัญหามากกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.76 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.75	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

ลำดับชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และปัญหาการเรียนในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน
หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิทยาศาสตร์
วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียน ด้านตัวผู้เรียน
ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และอายุ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่แสดงข้อคิดเห็นจากข้อคำถาม
ปลายเปิด ในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิศวกรรม
วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิศวกรรมที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง จำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	104	31.23
วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	134	40.24
วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา	95	28.53
รวม	333	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า จำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิศวกรรม
วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละตามลำดับดังนี้

วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	จำนวนนักศึกษาร้อยละ 40.23
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	จำนวนนักศึกษาร้อยละ 31.24
วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา	จำนวนนักศึกษาร้อยละ 28.53

ตาราง 4 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
แผนกวิชา

แผนกวิชา	จำนวน	ร้อยละ
อาหารและขนม	27	8.11
ตัดเสื้อสตรี	139	41.74
เสริมสวยสตรี	89	26.73
ตัดเสื้อชาย	22	6.60
ช่างตัดผมชาย	56	16.82
รวม	333	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมี
นักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 41.74 รองลงมาคือ แผนกวิชาเสริมสวยสตรี
ร้อยละ 26.73 แผนกวิชาช่างตัดผมชายร้อยละ 16.82 แผนกวิชาอาหารและขนม ร้อยละ
8.11 และแผนกวิชาตัดเสื้อชายมีน้อยที่สุด ร้อยละ 6.60

ตาราง 5 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้ ไม่ได้ทำงาน	114	34.23
ทำธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย	94	28.23
รับจ้างเอกชน	93	27.93
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	32	9.61
รวม	333	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 34.23 รองลงมาคือทำธุรกิจส่วนตัวค้าขาย ร้อยละ 28.23 รับจ้างเอกชน ร้อยละ 27.93 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุดร้อยละ 9.61

ตาราง 6 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 15 - 24 ปี	130	39.04
อายุระหว่าง 25 - 34 ปี	146	43.84
อายุระหว่าง 35 - 44 ปี	47	14.12
อายุ 45 ปี ขึ้นไป	10	3.00
รวม	333	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 43.84 รองลงมาคือ นักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ร้อยละ 39.04 นักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี ร้อยละ 14.12 และนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นที่มีอายุ 45 ปี ขึ้นไปน้อยที่สุดร้อยละ 3.00

ตาราง 7 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
พื้นฐานระดับการศึกษา

พื้นฐานการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ป.4	44	13.21
ป.7	84	25.23
ม.3 หรือ มศ. 3	82	24.62
ม. 6 หรือ มศ. 5	36	10.81
บวช.	21	6.31
บวส. หรืออนุปริญา	14	4.20
ปริญาตรีขึ้นไป	31	9.31
อื่น ๆ ไปรกระบุ (ป.6)	21	6.31
รวม	333	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
มีพื้นฐานการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มากที่สุดร้อยละ 25.23 รองลงมาคือเรียนจบชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ม.3 มศ.3 ร้อยละ 24.62 เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ
13.21 เรียนจบชั้นระดับปริญาตรีขึ้นไปร้อยละ 9.31 เรียนจบชั้นระดับ บวช. เท่ากับผู้ระบุว่า
จบชั้นป.6 ร้อยละ 6.31 และเรียนจบชั้น บวส. หรืออนุปริญาน้อยที่สุดร้อยละ 4.20

ตาราง 8 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
จุดมุ่งหมายที่สมัครเข้าเรียนในคณะวิศวกรรม

จุดมุ่งหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ	223	66.97
ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิม	13	3.90
ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม	75	22.52
อื่น ๆ ระบุว่า นำความรู้ไปสอบเทียบโอน	22	6.61
รวม	333	100.00

จากตาราง 8 แสดงว่า จำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายการสมัครเรียนในคณะวิศวกรรมเพื่อต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 66.97 รองลงมาคือ ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมร้อยละ 22.52 มีผู้ระบุว่านำความรู้ไปสอบเทียบโอนร้อยละ 6.61 และมีผู้ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิมน้อยที่สุด ร้อยละ 3.90

ตาราง 9 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชานั้นในคณะวิศวกรรม

พื้นฐานความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้บ้าง	141	42.34
ไม่มีความรู้มาก่อนเลย	192	57.66
รวม	333	100.00

จากตาราง 9 แสดงจำนวนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนจะเข้าเรียนวิชาชีพระยะสั้นในคณะวิศวกรรมเป็นผู้ไม่เคยมีความรู้มาก่อนเลยมากที่สุดร้อยละ 57.66 และเคยมีความรู้บ้างในสาขาที่สมัครเรียนร้อยละ 42.34

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการวิเคราะห์โดยจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และอายุ ดังแสดงในตาราง 10 - 14

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านตัวผู้เรียนของ
นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ข้อ	ปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.
1	สุขภาพร่างกายอ่อนแอมากเมื่อเสร็จงานแล้วมาเรียนทันที	1.48	0.75
2	ร่างกายของท่านมีอุปสรรคสำหรับการเรียน เช่น ความสูง ความอ้วน สายตา การได้ยิน ฯลฯ	1.37	0.71
3	ระดับความรู้ต่างกันเป็นเหตุให้การเรียนรู้ไม่เท่ากันจึงทำให้เกิด การเขียน อ่านด้วยหนังสือ คัดเลข ไม่คล่อง	1.36	0.70
4	ขาดความเชื่อมั่นรู้สึกว่าคุณเองเข้าใจช้า ต้องใช้เวลามากกว่าผู้อื่น	1.57	0.48
5	มีภาระมากทำให้ขาดเรียนบ่อย	1.55	0.81
6	ไม่มีโอกาสฝึกปฏิบัติในช่วงเวลาเรียน	1.33	0.66
7	เงินและค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่เพียงพอ	1.36	0.72
8	ไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน	1.84	1.06
9	มีความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องเรียนไม่กล้าซักถาม	1.31	0.62
10	ขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน	1.60	0.91
	รวม	1.48	0.47

จากตาราง 10 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมีปัญหามาก ถือว่าไม่มีปัญหา คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
1.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 2 ระดับคือ

มีปัญหามากกว่าไม่มีปัญหา จำนวน 9 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.60 คือ
ขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.31 คือ
มีความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องเรียนไม่กล้าซักถาม

มีปัญหาน้อยจำนวน 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 คือ ไม่มีเวลาฝึก
ทบทวนการเรียนที่บ้าน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน
ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ข้อ	ปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.
11	ครูสอนเร็วเกินไปจนตามไม่ทัน	1.23	0.55
12	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน	1.12	0.38
13	ไม่ชอบวิธีการสอนของครู	1.10	0.32
14	ครูไม่ให้ความสนใจท่าน เมื่อท่านมีปัญหา	1.10	0.37
15	ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและเคล็ดลับต่าง ๆ	1.25	0.58
16	ครูไม่เข้าใจในตัวท่าน	1.16	0.43
17	ครูให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนน้อยมาก	1.16	0.44
	รวม	1.16	0.31

จากตาราง 11 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมีปัญหาค่อนข้างมาก ถือว่าไม่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.16 เมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายข้อพบว่า มีเพียงระดับเดียวกันเท่านั้น คือ มีปัญหาค่อนข้างมากถือว่าไม่มีปัญหา ทั้ง 7 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.25 คือ ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและเคล็ดลับต่าง ๆ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.10 คือ ไม่ชอบวิธีการสอนของครู

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตรของ
นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ข้อ	ปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.
18	เนื้อหาที่เรียนไม่ทันสมัยกับสภาพปัจจุบัน	1.37	0.68
19	เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของท่าน	1.34	0.67
20	เนื้อหาที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากนัก	1.32	0.61
21	เวลาที่ใช้ในการเรียนตลอดภาคเรียนให้จบหลักสูตรมากเกินไป	1.29	0.62
22	เวลาในการฝึกปฏิบัติในบางเรื่องน้อยเกินไป	1.55	0.78
23	เวลาในการศึกษาปฏิบัติในบางเรื่องมากเกินไป	1.30	0.61
24	เวลาที่ใช้ในการเรียนภาคทฤษฎีมีมากเกินไป	1.27	0.58
25	ไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่	1.63	1.01
26	แผนวิชาที่เปิดสอนน้อยเกินไป	1.53	0.89
	รวม	1.40	0.46

จากตาราง 12 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรของนักศึกษาโดย
ส่วนรวมอยู่ในระดับมีปัญหาค่อนข้างน้อยถึงไม่มีปัญหา คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า

มีปัญหามาก ถือว่าไม่มีปัญหา จำนวน 9 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.63 คือ
ไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.27 คือ เวลาที่ใช้ในการเรียน
ภาคทฤษฎีมากเกินไป

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ข้อ	ปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.
27	ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติคับแคบเกินไป	1.77	1.09
28	ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติขาดความเป็นระเบียบและสกปรก	1.56	0.89
29	อากาศในห้องเรียนถ่ายเทไม่สะดวก	1.62	0.99
30	น้ำ ไฟฟ้า วัสดุดิบ ขาดแคลนบ่อย ๆ	1.56	0.85
31	วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	1.71	0.96
32	วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเก่าล้าสมัย	1.72	0.93
33	ขณะที่เรียนมีเสียงรบกวนเสมอ	1.80	1.00
34	วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุด ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึก	1.84	1.00
35	การใช้วัสดุ อุปกรณ์ครูไม่ชี้แจงหรือให้ข้อแนะนำก่อนนำมาใช้	1.28	0.63
36	ขาดแคลนแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	1.66	0.92
37	การเดินทางมาเรียนไม่สะดวกในเรื่องการขนส่ง	1.73	0.99
38	ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนแต่ละห้องเรียน	2.02	1.21
39	ไม่มีน้ำดื่มไว้บริการศึกษาในแต่ละแผนก	1.59	0.99
40	ไม่มีตู้ยาลูกเงินประจำทุกแผนก	1.68	1.01
	รวม	1.68	0.69

จากตาราง 13 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้น โดยส่วนรวมอยู่ในระดับต่ำมากถือว่าไม่มีปัญหา คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 2 ระดับคือ

มีปัญหามาก ถือว่าไม่มีปัญหา จำนวน 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.73 คือ
การเดินทางมาเรียนไม่สะดวกเรื่องการขนส่ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.28 คือ การใช้วัสดุ
อุปกรณ์ครูไม่ชี้แจงหรือให้ข้อแนะนำก่อนมาใช้

มีปัญหาน้อย จำนวน 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.02 คือ ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์
การเรียนในแต่ละห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.77 คือ ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติ
คับแคบเกินไป

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน
หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตาม สถาบัน

สถาบัน \ ปัญหาการเรียน	ด้านตัวผู้เรียน	ด้านครูผู้สอน	ด้านหลักสูตร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	รวม
วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร	1.44	1.14	1.45	1.80	1.01
วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง	1.46	1.14	1.35	1.45	0.92
วิทยาลัยสารพัดช่าง สีพระยา	1.54	1.22	1.42	1.88	1.05

จากตาราง 14 จำแนกตามสถาบัน พบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียน โดยส่วนรวมทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ ถือว่าไม่มีปัญหา คือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.05 วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.92 คือ วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามทั้ง 3 สถาบัน ได้ดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีค่าเฉลี่ย 2 ระดับ คือ มีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.45 คือ ด้านหลักสูตร และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.14 คือ ด้านครูผู้สอน และมีอีกระดับหนึ่งมีปัญหาน้อยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง มีค่าเฉลี่ย 1 ระดับ คือ มีปัญหาต่ำมาก ถือว่าไม่มีปัญหาซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.46 คือ ด้านตัวผู้เรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.14 คือ ด้านครูผู้สอน

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีค่าเฉลี่ย 2 ระดับ คือ ระดับมีปัญหามาก ถือว่าไม่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.54 คือ ด้านตัวผู้เรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.22 คือ ด้านครูผู้สอน และอีกระดับหนึ่งมีปัญหาน้อยค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.88 คือ ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน
หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา \ ปัญหาการเรียน	ด้านตัวผู้เรียน	ด้านครูผู้สอน	ด้านหลักสูตร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	รวม
อาหารและขนม	1.48	1.32	1.46	1.70	1.02
ตัดเสื้อสตรี	1.53	1.16	1.32	1.47	0.93
เสริมสวยสตรี	1.32	1.14	1.50	1.77	0.99
ตัดเสื้อชาย	1.55	1.12	1.24	1.65	0.96
ช่างตัดผมชาย	1.56	1.13	1.48	2.08	1.10

จากตาราง 15 จำแนกตามแผนกวิชา พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม ตัดเสื้อสตรี เสริมสวยสตรี ตัดเสื้อชาย และช่างตัดผมชาย มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับต่ำมากถือว่าไม่มีปัญหา โดยนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.10 และนักศึกษาแผนกวิชาตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.93 ซึ่งเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายด้าน พบว่า

1. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหาค่อนข้างต่ำมากถือว่าไม่มีปัญหา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.70 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.32 ในด้านครูผู้สอน
2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหาค่อนข้างต่ำมาก ถือว่าไม่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.53 ในด้านตัวผู้เรียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.16 ในด้านครูผู้สอน

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาเสริมสวยสตรี มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหาค่อนข้างมาก ถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.77 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.32 ในด้านครูผู้สอน

4. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อชาย มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหาค่อนข้างมากถือว่าไม่มีปัญหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.65 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.12 ในด้านครูผู้สอน

5. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียน 2 ระดับ คือมีปัญหาค่อนข้างมากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.56 ในด้านตัวผู้เรียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.13 ในด้านครูผู้สอน และระดับมีปัญหาน้อยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.08 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน
ครูผู้สอนหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ ปัญหา การเรียน	ด้านตัวผู้เรียน	ด้านครูผู้สอน	ด้านหลักสูตร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	รวม
ไม่มีรายได้, ไม่ได้ ทำงาน	1.51	1.15	1.39	1.64	0.98
ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย	1.46	1.17	1.36	1.70	0.98
รับจ้างเอกชน	1.41	1.16	1.39	1.63	0.96
รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	1.61	1.21	1.58	1.89	1.09

จากตาราง 16 จำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มอาชีพ
ที่ไม่มีรายได้ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย รับจ้างเอกชน และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับต่ำมาก ถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ
1.09 ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด
เท่ากับ 0.96 ได้แก่ นักศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอาชีพรับจ้างเอกชน และเมื่อพิจารณา
ปัญหาการเรียนเป็นรายด้าน พบว่า

1. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มอาชีพที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน มีค่าเฉลี่ย
ปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหาคือถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.64 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.15 ในด้านครูผู้สอน

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.70 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.17 ในด้านครูผู้สอน

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มอาชีพรับจ้างเอกชน มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.63 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.16 ในด้านครูผู้สอน

4. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คือ มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียน 2 ระดับ คือมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.61 คือด้านตัวผู้เรียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.21 คือด้านครูผู้สอน และระดับมีปัญหาน้อยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน
หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอายุ

อายุ ปัญหา การเรียน	ด้านตัวผู้เรียน	ด้านครูผู้สอน	ด้านหลักสูตร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	รวม
อายุระหว่าง 15-24 ปี	1.49	1.15	1.36	1.60	0.96
อายุระหว่าง 25-34 ปี	1.48	1.18	1.43	1.73	1.00
อายุระหว่าง 35-44 ปี	1.44	1.13	1.43	1.74	0.99
อายุ 45 ปีขึ้นไป	1.43	1.20	1.47	1.84	1.03

จากตาราง 17 จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี 25 - 34 ปี 35 - 44 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา คือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.03 คือนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.96 คือนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุ 15 - 24 ปี และเมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้านตามอายุ พบว่า

1. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับ มีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.60 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.15 ในด้านครูผู้สอน

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับ คือมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 1.73 ในด้านตัวสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.18 ในด้านครูผู้สอน

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนในระดับมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.74 ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.13 ในด้านครูผู้สอน

4. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียน 2 ระดับ คือมีปัญหามากถือว่าไม่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.47 ในด้านหลักสูตร ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.20 ในด้านครูผู้สอน และระดับปัญหาน้อยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 เพียง 1 ด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และอายุ

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เรียนในสถาบันต่างกัน

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.28	1.28
	ภายในกลุ่ม	330	73.34	0.22	
	รวม	332	73.91		
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.44	0.22	2.27
	ภายในกลุ่ม	330	32.05	0.10	
	รวม	332	32.49		
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	0.30	1.41
	ภายในกลุ่ม	330	70.52	0.21	
	รวม	332	71.02		

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	11.91	5.96	13.59***
	ภายในกลุ่ม	330	144.61	0.44	
	รวม	332	156.52		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.08	0.54	9.58***
	ภายในกลุ่ม	330	18.60	0.06	
	รวม	332	19.68		

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาเกษตรที่อยู่อสถานการศึกษาต่างกัน มีคะแนนปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายด้านพบว่าปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่อยู่ต่างสถาบัน มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 แต่พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 และสำหรับปัญหาการเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 19 - 20

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนรวมทุกด้านจากนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน

สถาบัน		วิทยาลัยสารพัด ช่างนครหลวง	วิทยาลัยสารพัด ช่างพระนคร	วิทยาลัยสารพัด ช่างสี่พระยา
	$\bar{X}$	0.92	1.01	1.05
วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	0.92	-	0.09*	0.13*
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	1.01		-	0.04
วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา	1.05			-

จากตาราง 19 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาการเรียนรวมทุกด้านแตกต่างจาก นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาวิทยาลัย สารพัดช่างพระนครและวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวม
จากนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman - Keuls Test

สถาบัน		วิทยาลัยสารพัด ช่างนครหลวง	วิทยาลัยสารพัด ช่างพระนคร	วิทยาลัยสารพัด ช่างสี่พระยา
	$\bar{X}$	1.45	1.80	1.89
วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	1.45	-	0.35*	0.44*
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	1.80		-	0.09
วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา	1.89			-

จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครและวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยามีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ที่เรียนแผนวิชาต่างกันในระดับวิชาชีพ

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.26	0.81	3.80**
	ภายในกลุ่ม	328	70.34	0.21	
	รวม	332	73.60		
2. ด้านตัวผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.83	0.21	2.14
	ภายในกลุ่ม	328	31.66	0.10	
	รวม	332	32.49		
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	2.89	0.72	3.48**
	ภายในกลุ่ม	328	68.14	0.21	
	รวม	332	71.03		

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	15.91	3.98	9.28***
	ภายในกลุ่ม	328	140.62	0.43	
	รวม	332	156.52		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.17	0.29	5.20***
	ภายในกลุ่ม	328	18.50	0.06	
	รวม	332	19.68		

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาต่าง ๆ ในคณะ
 ศึกษาศาสตร์มีคะแนนปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 และเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่อยู่แผนกวิชา
 ต่างกันมีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .01 และปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 2 แต่ปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
 สำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน สำหรับความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 22 - 25

ตาราง 22 ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้าน จากนักศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชา ของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ
Newman-Keuls Test

แผนกวิชา		แผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี	แผนกวิชา ตัดเสื้อชาย	แผนกวิชา เสริมสวยสตรี	แผนกวิชา อาหารและขนม	แผนกวิชา ตัดผมชาย
	$\bar{X}$	0.93	0.96	0.99	1.02	1.10
ตัดเสื้อสตรี	0.93	—	0.03	0.06	0.09	0.17*
ตัดเสื้อชาย	0.96		—	0.03	.06	0.14
เสริมสวยสตรี	0.99			—	.03	0.11*
อาหารและขนม	1.02				—	.08
ตัดผมชาย	1.10					—

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้าน แตกต่างจากนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้น
แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี และแผนกวิชาช่างเสริมสวยสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาอาหารและขนม และแผนกวิชาตัดผมชาย มีปัญหา
การเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียนโดยส่วนรวมจากนักศึกษา

วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชา ของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test

แผนกวิชา		แผนกวิชา เสริมสวยสตรี	แผนกวิชา อาหารและ ขนม	แผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี	แผนกวิชา ตัดเสื้อชาย	แผนกวิชา ตัดผมชาย
	$\bar{X}$	1.32	1.48	1.53	1.55	1.56
เสริมสวยสตรี	1.32	-	0.16	0.21*	0.23	0.24*
อาหารและขนม	1.48		-	0.05	0.07	0.08
ตัดเสื้อสตรี	1.53			-	0.02	0.03
ตัดเสื้อชาย	1.55				-	0.01
ตัดผมชาย	1.56					-

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากแผนกวิชาช่างตัดผมชาย และแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน โดยส่วนรวมแตกต่างจาก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาเสริมสวยสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อชาย มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรโดยส่วนรวมจากนักศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชาของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีของ Newman-
Keuls Test

แผนกวิชา	$\bar{X}$	แผนกวิชา ตัดเลื้อยชาย	แผนกวิชา ตัดเลื้อยสตรี	แผนกวิชา อาหารและ ขนม	แผนกวิชา ตัดผมชาย	แผนกวิชา เสริมสวย สตรี
		1.24	1.32	1.46	1.48	1.50
ตัดเลื้อยชาย	1.24	-	0.08	0.22	0.24	0.26
ตัดเลื้อยสตรี	1.32		-	0.14	0.06	0.18*
อาหารและขนม	1.46			-	0.02	0.04
ตัดผมชาย	1.48				-	0.02
เสริมสวยสตรี	1.50					-

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาเสริมสวยสตรี
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเลื้อยสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาแผนก
วิชาตัดเลื้อยชายแผนกวิชาอาหารและขนม และแผนกวิชาตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร
โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวม
จากนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 5 แผนกวิชาของวิทยาลัยสารพัดช่าง 3 สถาบัน
โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Test

แผนกวิชา	$\bar{X}$	แผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี	แผนกวิชา ตัดเสื้อชาย	แผนกวิชา อาหารและ ขนม	แผนกวิชา เสริมสวยสตรี	แผนกวิชา ตัดผมชาย
		1.47	1.65	1.70	1.77	2.08
ตัดเสื้อสตรี	1.47	-	0.18	0.23	0.30*	0.61*
ตัดเสื้อชาย	1.65		-	0.05	0.12	0.43*
อาหารและขนม	1.70			-	0.07	0.38*
เสริมสวยสตรี	1.77				-	0.31*
ตัดผมชาย	2.08					-

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาอาหารและขนม
แผนกวิชาเสริมสวยสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
แผนกวิชาช่างเสริมสวยสตรีมีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวมแตกต่างจาก
นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ที่แบ่งตามลักษณะการประกอบอาชีพ

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.22	0.41	1.85
	ภายในกลุ่ม	329	72.38	0.22	
	รวม	332	73.60		
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.17
	ภายในกลุ่ม	329	32.38	0.10	
	รวม	332	32.49		
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.19	0.40	1.86
	ภายในกลุ่ม	329	69.84	0.21	
	รวม	332	71.03		
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	1.83	0.61	1.30
	ภายในกลุ่ม	329	154.69	0.47	
	รวม	332	156.52		

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.41	0.14	2.34
	ภายในกลุ่ม	329	19.27	0.06	
	รวม	332	19.68		

จากตาราง 26 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอาชีพต่างกันมีคะแนนปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 และเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายด้านพบว่าปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานเช่นกัน

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ที่แบ่งตามระดับอายุ

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.17
	ภายในกลุ่ม	329	73.49	0.22	
	รวม	332	73.60		
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.38
	ภายในกลุ่ม	329	32.38	0.10	
	รวม	332	32.49		
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.45	0.15	0.69
	ภายในกลุ่ม	329	70.58	0.21	
	รวม	332	71.03		
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	1.67	0.56	1.18
	ภายในกลุ่ม	329	154.85	0.47	
	รวม	332	156.52		

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน 4 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.14	0.05	0.80
	ภายในกลุ่ม	329	19.54	0.06	
	รวม	332	19.68		

จากตาราง 27 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีระดับอายุต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 และเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีระดับอายุต่างกันมีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานเช่นกัน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นของนักศึกษาวิชาซึ่งหลักสูตรระยะสั้นที่แสดงข้อคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิด ในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตาราง 28 จำนวนนักศึกษาวิชาซึ่งหลักสูตรระยะสั้นที่แสดงข้อคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิดในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อคิดเห็น	วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร	วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง	วิทยาลัยสารพัดช่าง สี่พระยา	รวม	ร้อยละ
ด้านตัวผู้เรียน					จาก 333 คน
1. ต้องการให้จัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังเรียน	4 คน	2 คน	4 คน	10	3.00
2. เผยแพร่ผลงานของนักศึกษาให้สังคมยอมรับ	2 คน	2 คน	1 คน	5	1.20
3. ต้องการให้สถานศึกษาจัดหาวัสดุฝึกให้นักศึกษา	2 คน	2 คน	1 คน	5	1.20
	รวม			20	5.40

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนครศรีอยุธยา	วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง	วิทยาลัยสารพัดช่าง สัปปะยา	รวม	ร้อยละ จาก 333 คน
<u>ด้านครูผู้สอน</u> 1. ครูควรมีการแนะแนวเมื่อนักศึกษามาสมัครเรียน 2. ครูผู้สอนควรให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้ 3. ครูผู้สอนควรสอดแทรกอบรมศีลธรรม จรรยา และจริยธรรมให้กับนักศึกษา	5 คน 1 คน 1 คน	4 คน - คน	3 คน 2 คน 1 คน	12 3 2	3.60 0.90 0.60
	รวม			17	5.10
<u>ด้านหลักสูตร</u> 1. ควรจัดบทเรียนให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	2 คน	2 คน	2 คน	6	1.80
	รวม			6	1.80

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนครศรีอยุธยา	วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง	วิทยาลัยสารพัดช่าง สิงห์บุรี	รวม	ร้อยละ จาก 333 คน
<u>ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด</u> 1. ต้องการให้ห้องสมุด มีคู่มือ หนังสือ สื่อ อุปกรณ์ ให้นักศึกษาค้นคว้ามาก ๆ	2 คน	2 คน	3 คน	7	2.10
	รวม			7	2.10

จากตาราง 28 ข้อคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากข้อคำถามปลายเปิด มีผู้ตอบจำนวน 50 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 333 คน โดยมีข้อเสนอแนะแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่ม แยกตามสถาบัน และหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ได้ดังนี้

ด้านตัวผู้เรียน มีผู้ให้ข้อคิดเห็นจำนวน 20 คน (5.40%) ซึ่งแยกเป็นรายข้อตามสถาบันดังนี้ โดย 10 คน (3.00%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 4 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 4 คน เห็นว่า ต้องการให้จัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังเรียนมี 5 คน (1.20%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 1 คน เห็นว่า ควรเผยแพร่ผลงานของนักศึกษาให้สังคมยอมรับ และอีก 5 คน (1.20%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 1 คน เห็นว่า ต้องการให้สถานศึกษาจัดหาวัสดุฝึกให้นักศึกษา

ด้านครูผู้สอน มีผู้ให้ข้อคิดเห็นจำนวน 17 คน (5.10%) ซึ่งแยกเป็นรายข้อตามสถาบันดังนี้โดย 12 คน (3.60%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 5 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 4 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 3 คน เห็นว่า ครูควรมีการแนะแนวเมื่อนักศึกษามาสมัครเรียน มี 3 คน (0.90%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 1 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 2 คน เห็นว่า ครูผู้สอนควรให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้ และอีก 2 คน (0.60%) ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 1 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 1 คน เห็นว่า ครูผู้สอนควรสอดแทรก อบรมศีลธรรม จรรยา และจริยธรรมให้กับนักศึกษา

ด้านหลักสูตร มีผู้ให้ข้อคิดเห็น 6 คน (1.80%) เพียงข้อเดียว ซึ่งแยกรายข้อตามสถาบันดังนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 2 คน เห็นว่า ควรจัดบทเรียนให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีผู้ให้ข้อคิดเห็น จำนวน 7 คน (2.10%) เพียงข้อเดียว ซึ่งแยกรายข้อตามสถาบันดังนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 3 คน เห็นว่า ต้องการให้มีห้องสมุด คู่มือ หนังสืออุปกรณ์ทันสมัยให้นักศึกษาค้นคว้ามาก ๆ

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมงใน คณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และระดับอายุ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่วิทยาลัยสารพัดช่างในการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจน กระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนของนักศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้บริหารให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษา ได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถจัดแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่งมีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เรียนแผนวิชาต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนด้านตัวผู้เรียนครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน
3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนด้านตัวผู้เรียนครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน
4. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ระหว่างเดือนกันยายน - เดือนธันวาคม 2534 จำนวน 3 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,957 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในการคัดเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละวิทยาลัยจากแผนกต่าง ๆ ในคณะวิชาคหกรรม กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 581) ให้ความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 104 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 134 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 95 คน รวมทั้งสิ้น 333 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ซึ่งเป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นในคณะวิศวกรรม ในเรื่องแผนกวิชา อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ ระดับอายุ และจุดมุ่งหมายของผู้เรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 4 ตัวเลือก คือ มีปัญหามาก มีปัญหานกลาง มีปัญหาน้อย ไม่มีปัญหา มีทั้งหมด 40 ข้อ และในตอนท้ายของข้อคำถามแต่ละด้านจะเว้นที่ว่างไว้สำหรับให้นักศึกษาเขียนเพิ่มเติม กรณีที่นักศึกษามีปัญหาและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ตลอดจนผู้บริหาร และบุคลากร ของวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยไปประสานงานและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง วันที่ 16-17 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00-20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และสาขา วันที่ 18-19 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00-20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และสาขา วันที่ 20 ธันวาคม 2534 เวลา 9.00-20.00 น. ที่วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และ สิ่งอำนวยความสะดวก โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และระดับอายุ โดยใช้ F - test และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน - คูลส์ (Newman Keuls Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และระดับอายุ พบว่า
 - 1.1 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีปัญหาการเรียนค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับต่ำมาก ถือว่าไม่มีปัญหา ($\bar{X} = 0.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนั้น ปัญหาการเรียนก็อยู่ในระดับต่ำมากจนถือว่าไม่มีปัญหาเช่นกัน ได้แก่ ด้านตัวผู้เรียน ($\bar{X} = 1.48$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.16$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 1.40$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.68$) และพบว่า ด้านตัวผู้เรียนมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีเวลาฝึกหัดทบทวนการเรียนที่บ้าน ($\bar{X} = 1.84$) ต่ำสุดในเรื่อง มีความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องเรียนไม่กล้าซักถาม ($\bar{X} = 1.31$) ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและเคล็ดลับต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.25$) มีปัญหาลำบากในเรื่อง ไม่ชอบวิธีการสอนของครู และครูไม่ให้ความสนใจผู้เรียนเมื่อมีปัญหา ($\bar{X} = 1.10$) ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ($\bar{X} = 1.63$) และมีปัญหาลำบากในเรื่อง เวลาที่ใช้ในการเรียนภาคทฤษฎีมีมากเกินไป ($\bar{X} = 1.27$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละ

ห้องเรียน ($\bar{X} = 2.02$) รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุด ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึก ($\bar{X} = 1.84$) มีปัญหาต่ำสุดในเรื่อง การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูไม่ชี้แจงหรือให้ข้อแนะนำก่อนมาใช้ ($\bar{X} = 1.28$)

1.2 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และระดับอายุ พบว่า

1.2.1 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.05$) สูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร ($\bar{X} = 1.01$) และนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ($\bar{X} = 0.92$) และปรากฏว่านักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.88$) นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีปัญหาสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.80$) และนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีปัญหาสูงสุดในด้านตัวผู้เรียน ($\bar{X} = 1.46$)

1.2.2 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.10$) สูงกว่านักศึกษาแผนกวิชาอาหารและขนม ($\bar{X} = 1.02$) นักศึกษาแผนกวิชาเสริมสวยสตรี ($\bar{X} = 0.99$) นักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อชาย ($\bar{X} = 0.96$) นักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี ($\bar{X} = 0.93$) และพบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.08$) นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหาร และขนมมีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.70$) นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาเสริมสวยสตรีมีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.77$) นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อชาย มีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.65$) นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีมีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านตัวผู้เรียน ($\bar{X} = 1.53$)

1.2.3 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.09$) สูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย และผู้ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ($\bar{X} = 0.98$) และสูงกว่าผู้ที่รับจ้างเอกชน ($\bar{X} = 0.96$) และปรากฏว่า นักศึกษาอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะกด ($\bar{X} = 1.89$) นักศึกษาที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขายมีปัญหาการเรียนสูงสุด
ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.70$) นักศึกษาที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงานมีปัญหาการเรียน
สูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.64$) และนักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้างเอกชนมีปัญหา
สูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.63$)

1.2.4 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียน
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.03$) สูงกว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี ($\bar{X} = 1.00$) นักศึกษาที่มี
อายุระหว่าง 35 - 44 ปี ($\bar{X} = 0.99$) นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ($\bar{X} = 0.96$)
และปรากฏว่านักศึกษาอายุ 45 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
($\bar{X} = 1.84$) นักศึกษาอายุระหว่าง 35 - 44 ปี มีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้านสิ่งอำนวย
ความสะดวก ($\bar{X} = 1.74$) นักศึกษาอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีปัญหาการเรียนสูงสุดในด้าน
สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 1.60$)

2. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในด้านตัวผู้เรียน
ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามสถาบัน แผนกวิชา อาชีพ และอายุ
สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัย
สารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน
และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
ซึ่งนักศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีปัญหาการเรียน
โดยรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ
.05 เมื่อพิจารณาปัญหาในรายด้านพบว่า

2.1.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัย
สารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง
พระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนโดย

ส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนมแผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชายมีปัญหาการเรียนรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อผ้า และแผนกวิชาช่างเสริมสวยสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาปัญหาในรายด้านพบว่า

2.2.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชาย และแผนกวิชาตัดเสื้อผ้า มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาเสริมสวยสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนมแผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อผ้า แผนกวิชาช่างตัดผมชายมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนมแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชายมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาเสริมสวยสตรีมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชายมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาเสริมสวยสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาปัญหาในรายด้านพบว่า

2.3.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้ ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.4 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี และอายุ 45 ปี ขึ้นไป มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า

2.4.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี อายุ 45 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี อายุ 45 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี อายุ 45 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.4 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี อายุ 45 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. จากข้อคำถามปลายเปิด มีผู้แสดงข้อคิดเห็นทั้งหมด 50 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 333 คน พบว่า ด้านตัวผู้เรียนนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นแสดงข้อคิดเห็นทั้งหมด 20 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าการให้จัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังเรียน (10 คน) ให้เผยแพร่ผลงานของนักศึกษาให้สังคมยอมรับ (5 คน) และต้องการให้สถานศึกษาจัดหาวัสดุฝึกให้นักศึกษา (5 คน) ด้านครูผู้สอนนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นแสดงข้อคิดเห็นทั้งหมด 17 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าการให้ครูมีการแนะแนวเมื่อนักเรียนมาสมัครเรียน (12 คน) ครูผู้สอนควรให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้

(3 คน) และครูผู้สอนควรสอดแทรกศีลธรรม จรรยา และจริยธรรมให้กับนักศึกษา (2 คน) ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นแสดงข้อคิดเห็นทั้งหมด 6 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาบทเรียนจัดให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพลำดับชั้นระยะสั้นแสดงข้อคิดเห็นทั้งหมด 7 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการให้มีห้องสมุด คู่มือหนังสืออุปกรณ์ให้ค้นคว้ามาก ๆ

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีสาระสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาดังนี้

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับต่ำ จนเกือบจะถือได้ว่าไม่มีปัญหา ทั้ง ๆ ที่ข้อปัญหาการเรียนในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ได้สร้างจากการสัมภาษณ์นักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาวิชาชีพลำดับชั้นระยะสั้นในคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังได้มีการนำไปทดลองใช้สอบถามนักศึกษาวิชาชีพลำดับชั้นระยะสั้น 225 ชั่วโมง ที่วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาทดสอบหาความแตกต่างและความเชื่อมั่น จึงนำไปแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้ นอกจากนี้อาจสืบเนื่องมาจาก นักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา เนื่องจากเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อครูผู้สอนหรือตนเอง ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามต้องกระทำแบบสอบถามให้เสร็จในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ไปรอรับแบบสอบถามด้วยตนเองโดยมิได้ทิ้งระยะเวลาให้ผู้ตอบนำไปกรอกตามสบายที่บ้าน ดังนั้นข้อมูลที่ตอบมาจึงอาจกระทำด้วยความเร่งรีบไม่ตรงกับความจริงนัก ทำให้ผลการวิจัยออกมามีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

แต่จากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านตัวผู้เรียน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพลำดับชั้นระยะสั้นมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์

ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระการทำงานที่บ้านมาก ทำให้ไม่มีเวลา หรือไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ฝึกปฏิบัติที่บ้าน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ บริดีดิลก (2524 : 28 - 31) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ พบว่า มีภาระรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งนอกจากนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสจะมีการรับผิดชอบต่อครอบครัวดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีการหน้าที่จากการงานประจำและสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเพอวิส (Purvis, 1980 : 163-175) ที่ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด และพบว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดส่วนใหญ่มีภาระรับผิดชอบในการประกอบอาชีพครอบครัวทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียน

1.2 ด้านครูผู้สอน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและเคล็ดลับต่าง ๆ ร่องลงมาครูผู้สอนเร็วเกินไปจนตามไม่ทัน อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนมากเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ ดังนั้น การถ่ายทอดความรู้ในเชิงทฤษฎีจึงไม่ถนัดนักทำให้ผู้เรียนได้รายละเอียดไม่ชัดเจน เช่นบทเรียนบางตอนควรจะเน้นหัวข้อ เทคนิคและเคล็ดลับต่าง ๆ แต่ครูผู้สอนสอนปฏิบัติไปโดยมิได้เน้นหรือให้ความสำคัญมากนัก เพราะอาจเข้าใจว่าเพียงแต่ให้นักศึกษาปฏิบัติตามที่ครูสาธิตให้ดูก็เพียงพอแล้ว และปัญหาที่ว่าครูสอนเร็วเกินไปจนตามไม่ทันก็เช่นกัน บางครั้งการสอนควรเว้นช่วงเวลาให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจในแต่ละตอนก่อน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาดำเนินข้อซักถามบ้างและควรใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 68) ได้กล่าวถึงการนำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอนของผู้ใหญ่ว่า เทคนิคและวิธีการสอนผู้ใหญ่ อาจจะมีที่เหมาะสมกับผู้เรียนหรือกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ดังนี้ นักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องพิจารณาและวิเคราะห์ให้ดีก่อนที่จะให้เทคนิคแต่ละประเภท บางครั้งผู้สอนอาจจะต้องใช้เทคนิคหลายประเภทร่วมกัน เพื่อช่วยในการดึงดูดความสนใจของผู้ใหญ่ให้มากที่สุด

1.3 ด้านหลักสูตร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ และเวลาในการฝึกปฏิบัติในบางเรื่องน้อยเกินไป

ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุที่หลักสูตรมิได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมใน
สภาพปัจจุบันอยู่เสมอ จึงทำให้ไม่เกิดความสนใจกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการแข่งขันและ
เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น ภาคเอกชนต่าง ๆ นอกจากนี้สถานศึกษานั้น ๆ อาจขาดการประสาน
งานกับหน่วยงานอื่น ๆ และการสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยสารพัดช่างยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง
โดยผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะเรียน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 9) จึง
เป็นผลให้เนื้อหาของหลักสูตรไม่สนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษาทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ฌรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 60 - 62) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของ
นักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ปัญหาในการเรียนวิชาชีพคือ
ผู้เรียนมีภาคปฏิบัติน้อยไป ควรจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และผู้เรียนขาด
ความมั่นใจในการเรียนควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการของ
ผู้เรียน

1.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาพบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้องเรียน และวัสดุอุปกรณ์
ในการฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุด ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึก ทั้งนี้เนื่องจากการเรียน
การสอนของวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งแต่เดิมใช้ชื่อว่าโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ สังกัดกรมอาชีว
ศึกษา ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 (กรมอาชีวศึกษา. 2523) นับว่าจนถึงปัจจุบันนี้เป็น
เวลายาวนานหลายปีแล้ว อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เคยใช้เรียนใช้สอนกับนักศึกษา
จำนวนมากมาได้ถูกใช้งานอย่างหนักเป็นเหตุให้เกิดสภาพชำรุดได้ในสมัยก่อนการเรียนวิชาชีพ
ยังไม่เป็นที่นิยม นักศึกษาที่มาเรียนมีจำนวนไม่มาก ห้องเรียนไม่แน่น การใช้อาคารสถานที่
มีความสะดวกสบายดังนั้นอุปกรณ์ของนักศึกษาจึงสามารถหาที่จัดเก็บได้ง่าย แต่ในสภาพปัจจุบัน
การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเป็นที่นิยมและต้องการของบุคคลทั่วไป จำนวนนักศึกษามี
เพิ่มมากขึ้น อาคารสถานที่ซึ่งใช้ทำประโยชน์ต่าง ๆ ถูกนำมาดัดแปลงใช้เป็นห้องเรียนและ
ชั้นเรียน เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ดังนั้นพื้นที่ซึ่งเคยใช้เป็นที่จัดเก็บอุปกรณ์ของนักศึกษา
จึงถูกขยายออกเป็นห้องเรียนและชั้นเรียนไป ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบของ นฤมล เกตุปมา

(2526 : 53) ที่พบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนรู้นานซึ่งสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกเก่าและล้าสมัย และจากการสำรวจการเรียนการสอนในโรงเรียนสารพัดช่างพบว่าวัสดุ - อุปกรณ์ บางวิชาล้าสมัยและชำรุดเสียหาย ไม่เหมาะสมในการฝึก และวัสดุ - อุปกรณ์บางวิชามีไม่พอเพียงกับนักศึกษา (กรมอาชีวศึกษา, 2529) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีกัลยา (2533 : 71) ที่พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสูงสุดในเรื่อง อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติมีจำนวนไม่เพียงพออยู่ในสภาพชำรุดและล้าสมัย เนื่องจากวัสดุ - อุปกรณ์ในการฝึกของโรงเรียนสารพัดช่างใช้มานาน และปัจจุบันเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้โรงเรียนสารพัดช่างไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์วัสดุที่ทันสมัย ทันต่อสภาพเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป เมื่อเป็นเช่นนั้น วิชาและบทเรียนบางอย่างจึงมีการจัดให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนส่วนมากต้องการความสะดวกจึงจัดหาอุปกรณ์การเรียนมาใช้ส่วนตัว แต่เนื่องจากการเดินทางมาเรียนไม่สะดวกนักการนำวัสดุ-อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ติดตัวไปมาไม่สะดวกจึงจำเป็นต้องมีตู้ฝากอุปกรณ์

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาในด้านตัวผู้เรียนครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามสถาบันแพนกวีชา อาชีพ และระดับอายุ พบสาระสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพพระยะสันจากวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยาและวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครตั้งอยู่ฝั่งพระนคร ส่วนวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงตั้งอยู่ทางฝั่งธนบุรี นักศึกษาที่มาเรียนก็มาจากชุมชนต่าง ๆ กัน นอกจากนี้วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครก็ยังมีสาขาอื่น เช่น วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีสาขาที่บ่อนไก่ คลองเตย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีสาขาที่ห้วยขวาง โดยใช้แฟลตของกรมประชาสัมพันธ์เป็นห้องเรียน แต่วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงไม่มีสาขา จึงทำให้นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นซึ่งอยู่ต่างสถาบันพบปัญหาการเรียนที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้านปรากฏว่า

1.1 ด้านตัวผู้เรียน พบว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาที่มาเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งลักษณะการจัดและดำเนินการของวิทยาลัยสารพัดช่างต่างก็มาจากนโยบายเดียวกัน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 10) จึงทำให้นักศึกษาที่มาเรียนในสถาบันต่างกันพบปัญหาการเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันซึ่งทำให้สภาพปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 ด้านครูผู้สอน พบว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างในปัจจุบันนี้ กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนไว้อย่างชัดเจน และครูผู้สอนส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้สอน

เฉพาะวิชาที่ตนถนัดและเรียนมา ซึ่งครูผู้สอนส่วนมากก็จะมาจากสถาบันการศึกษาเดียวกันหรือสถาบันที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ด้านหลักสูตร พบว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างมาจากโครงสร้างหลักสูตรเดียวกัน ดังนั้นการดำเนินงานจึงมีลักษณะคล้ายกันทำให้เนื้อหาหลักสูตรไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะเรียน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 9) นอกจากนี้วิทยาลัยสารพัดช่างต่างๆ ก็มีการประสานงานร่วมมือกันพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ โดยวิทยาลัยสารพัดช่างทั้ง 3 แห่งนี้ก็จัดอยู่ในกลุ่มสถานศึกษาภาคกลางเช่นเดียวกันดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก พบว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครตั้งอยู่ทางฝั่งพระนคร ท่าเลที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองย่านธุรกิจสำคัญ ๆ เช่น วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยาตั้งอยู่ใกล้กับย่านการค้าถนนบางรัก และสีลม วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครตั้งอยู่แถวย่านการค้าวรจักร ด้วยเหตุนี้เอง พื้นที่และอาคารเรียนจึงขยายไม่ได้และในปัจจุบันตามย่านการค้าต่างๆ มักมีปัญหาด้านการจราจรติดขัดอยู่เสมอ ๆ ส่วนวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงตั้งอยู่ทางฝั่งธนบุรีการขยายอาคารเรียนและพื้นที่สามารถกระทำได้มากกว่า อีกทั้งการคมนาคมทางฝั่งธนบุรีก็สะดวกกว่าทางฝั่งพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครก็ดำเนินการจัดตั้งก่อน (มนัส ศรีภักยา. 2533 : 8) วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ดังนั้น

อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้มาก่อนจึงมีความแตกต่างกันบ้าง

2. นักศึกษาจากแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชายมีปัญหาการเรียนรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีและแผนกวิชาช่างเสริมสวยสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุหลายประการคือ นักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชายมีกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากต้องใช้ไฟฟ้า เช่น การตัดผมสั้นรองทรง (ทรงนักเรียน) ต้องใช้ปัตตาเลี่ยน การแกะหู การโกนหน้า ฯลฯ ซึ่งหากไฟฟ้าไม่มาหรือไฟดับฉุกเฉินก็จะทำให้การเรียนหยุดชะงัก หากแก้ไขไม่ได้ หรือไม่มีเครื่องปั่นไฟสำรองก็จะต้องมาเรียนในวันรุ่งขึ้นการจัดห้องเรียนต้องการแสงสว่างมากบทเรียนต่างๆ ต้องสอนด้วยความชัดเจน เพราะลักษณะงานต้องมีความละเอียด ประณีต เนื่องจากการสอนตัดผม เล็มผมใช้หน่วยวัดเป็นเซ็นติเมตร ต้องระมัดระวังหากผิดพลาดจะแก้ไขได้ยาก ด้านอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนหุ้ก็หาได้ยากเพราะต้องใช้หุ้ผมจากคนจริง ๆ จะใช้หุ้ผมจำลองแทนไม่ได้ นอกจากนี้ในปัจจุบันโรคเอดส์แพร่กระจายมาก ดังนั้นทุกครั้งที่สอนวิชาการโกนหน้า โกนท้ายทอยใบมีดต้องเปลี่ยนใหม่ทุกครั้ง และต้องเพิ่มความสะอาดด้านอนามัยให้รู้จักการทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างถูกวิธี บทเรียนและเนื้อหาส่วนมากจะเป็นทอนสั้น ๆ แต่ละหัวข้อต้องเรียนให้จบตอนในชั้นเรียนดังนั้นหากวันใดเกิดอุปสรรคไฟฟ้าไม่มา การเรียนการสอนก็ทำต่อไม่ได้ต้องหยุด ซึ่งต่างจากแผนกวิชาช่างตัดเสื้อสตรี ซึ่งบทเรียนต่าง ๆ แยกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ต้องใช้เวลาเรียนติดต่อกันหลายครั้ง เช่น การสอนถัดเสื้อใช้ด ต้องสอนวิชาการวัดตัว สร้างแบบ การวางผ้า ก่อนตัด การตัดผ้า การเนาผ้า การเย็บผ้า และการลองตัว ขึ้นการเรียนปฏิบัติงานใช้เวลา ยาวกว่าและหากการเรียนการสอนวันใดเกิดอุปสรรคไฟฟ้า ไม่มาแสงสว่างไม่เพียงพอก็ให้นำ กลับไปทำต่อที่บ้านได้แล้วนำมาให้ครูตรวจในวันรุ่งขึ้น แผนกวิชาเสริมสวยสตรีก็เช่นกัน แม้ลักษณะวิชาดูเหมือน จะคล้ายกับแผนกวิชาช่างตัดผมชายก็ตามแต่ความจริงแล้วหา เป็นเช่นนั้น ไม่ เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถหลีกเลี่ยงอุปสรรคนั้นได้ เช่น ต้องการสอนเรื่อง การไถร์ผมหากไฟฟ้า ไม่มาก็สอนวิธีการจัดแต่งทรงผมโดยไม่ต้องไถร์ เช่นการ การใช้มูส และ

โหมช่วยในการหีจัดแต่ง หรือสอนการถักผมเปียแทนการไคร้ผม นอกจากนี้ในการเรียนการสอนการใช้หุ่นคนจริงก็ทำได้ง่ายเพราะรับจากนักศึกษา และบุคคลภายนอก นอกจากนี้ก็สามารถใช้หุ่นจำลองได้ ซึ่งมีจำหน่ายหรือทางสถาบันจัดเตรียมไว้ให้นักศึกษา นอกจากนี้ด้านการเรียนการสอนหน่วยที่ใช้วัดความยาวเส้นผม ในแผนกวิชาเสริมสวยสตรี ใช้หลัก "นิ้ว Inch." ซึ่งมีความละเอียดน้อยกว่าหลักเซนติเมตร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่านักศึกษาวิชาชีพลูกสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดผมชายมีปัญหาการเรียนรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาวิชาชีพลูกสูตรระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี และแผนกวิชาเสริมสวยสตรี ดังจากงานวิจัยที่พบข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ช.ม. ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 234) ที่กล่าวว่า แผนกวิชาช่างตัดผมชายเบื้องต้น มีปัจจัยสำคัญของการผลิต ได้แก่ ความเหมาะสมและความพร้อมของผู้สอน ผู้เรียน สื่อการเรียน การสอน และอาคารสถานที่ และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า

2.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชาย และแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาเสริมสวยสตรี ทั้งนี้เพราะร่างกายของผู้เรียนโดยเฉพาะเรื่องสายตามีความจำเป็นมากสำหรับนักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาช่างตัดผมชายและแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี การเรียนวิชาช่างตัดผมชายสายตาต้องดี จึงเห็นถนัดชัดเจนเพราะวิชานี้มีความปราณีตละเอียด เนื่องจากการเรียนการสอนหน่วยที่วัดความยาวใช้ระบบเซนติเมตร ซึ่งมีความละเอียดมาก บางครั้งต้องเล็มผมครึ่งละเส้นเพื่อให้ได้รูปทรงที่สวยงามถูกต้อง ส่วนทางด้านทุนทรัพย์ค่าใช้จ่ายก็มีเพียงเล็กน้อย เช่น ซื้อปัตตาเลี่ยน มีดโกน หวี ผ้าคลุม และหุ่นที่ใช้ตัดผมไปฝึกตัดผมให้เด็กนักเรียนโดยการไปบริการให้ชุมชน เช่น ตามโรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ ตามหมู่บ้าน ซึ่งนับว่าเสียค่าใช้จ่ายน้อยมากเมื่อเทียบกับวิชาเสริมสวยสตรี เพราะแผนกวิชาเสริมสวยสตรีจะต้องมีค่าใช้จ่ายในหลาย ๆ เรื่องเช่น ค่าจ้างหุ่นแบบผมต่าง ๆ ค่าอุปกรณ์การเรียน กรรไกร ไคร้ หวี แปรง ผ้าคลุม โรลม้วนผม ตัวหนีบ หนังสือแฟชั่น วิกผม มีดซอย ฯลฯ นอกจากนี้ในเรื่องของสายตาหากมีสายตาสั้นก็อาจ

เลือกเรียนวิชาชีพปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะทางมือ เช่น การสระผม การนวดหน้า นวดตัว การไคร์ผม การโกรกผม การย้อมผม ฯลฯ การเรียนการสอนหน่วยที่ใช้วัดความกว้างและยาวก็ใช้ระบบ "นิ้ว Inch." ซึ่งมีความละเอียดน้อยกว่าระบบเซ็นติเมตรสำหรับแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีนักศึกษาที่เรียนแผนกวิชานี้ในเรื่องสายตาของผู้เรียนก็มีความจำเป็นมากสำหรับการปฏิบัติงานบางตอน เช่น ในตอนที่ต้องร้อยด้ายไล่เข็มจักร และการเย็บจักรในที่ที่มีแสงสว่างน้อย ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องหาทางแก้ไขโดยซื้อคีมร้อยด้าย เปิดไฟฟ้าช่วยขณะเย็บผ้า ในเรื่องของการใช้จ่าย ด้านทุนทรัพย์สำหรับซื้ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น กรรไกร ด้าย เข็มจักร ก็เห็นว่าค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยมากสำหรับผ้าที่ใช้ฝึกหัดตัดก็เลือกซื้อผ้าที่ราคาถูกๆ ก่อนหรือจะใช้ผ้าของสถานศึกษาซึ่งเป็นวัสดุฝึกของทางวิทยาลัยก็จะไม่เสียค่าใช้จ่ายด้านนี้ นอกจากนี้ทางด้านการของผู้เรียนการเรียนวิชาตัดเสื้อสตรีนี้เมื่องานที่จะต้องนำกลับไปทำต่อเนื่องที่บ้านงานจึงจะเสร็จตามที่ครูกำหนด แต่วิชาช่างตัดผมชาย และวิชาเสริมสวยสตรีโดยมากลักษณะวิชาจะปฏิบัติให้แล้วเสร็จในชั้นเรียนนั้นๆ ดังนั้นหากผู้เรียนมีภาระกิจมากก็จะทำให้ไม่มีเวลาฝึกปฏิบัติที่บ้านจึงสามารถกล่าวได้ว่า ด้านตัวผู้เรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เรียนแผนกวิชาช่างตัดผมชาย และแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีมีปัญหาการเรียน แตกต่างกับนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เรียนแผนกวิชาเสริมสวยสตรี ดังกล่าวข้างต้นมาแล้ว

2.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาจากแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะ ครูผู้สอนแผนกวิชาต่างๆ ในวิทยาลัยสารพัดช่างส่วนมากจะเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านสายอาชีพศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคต่างๆ จึงทำให้เป็นผู้มีคุณวุฒิ และคุณสมบัติใกล้เคียงกัน ดังนั้นวิธีการดำเนินการเรียนการสอนในแผนกวิชาต่างกัน จะมีลักษณะใกล้เคียงกันจึงทำให้นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยข้างต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีภักยา (2533 : 68) ที่พบว่า นักศึกษาหมวดวิชาคหกรรม และนักศึกษาหมวดวิชาอุตสาหกรรมมีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแผนกวิชาเสริมสวยสตรีมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะสาเหตุเนื่องจากแผนกวิชาเสริมสวยสตรีมีเนื้อหาวิชาที่ประกอบด้วยหัวข้อย่อยต่าง ๆ หลายหัวข้อ และแต่ละหัวข้อใช้เวลาไม่มากในการเรียนการสอน เช่น การสระผม การไดร์ผม สามารถเรียนให้จบได้ในเวลา 3 ชั่วโมง แต่วิชาตัดเสื้อสตรี หัวข้อที่เรียนมีน้อยและแต่ละหัวข้อต้องมีความสัมพันธ์กันใช้เวลาในการเรียนการสอนมากกว่า 1 สัปดาห์ เช่น ต้องการเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าคอกลมแขนสั้น จะต้องเรียนรู้เรื่องใช้จักร การทำตะเข็บก่อน จึงจะได้เรียนการสร้างแบบตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้น จากนั้นจึงนำมาตัดแปลงแยกส่วนทำเป็นเสื้อคอกลมแขนสั้นตามต้องการ ซึ่งนักศึกษบางคนต้องการมาเรียนเฉพาะเรื่องบางอย่างเท่านั้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในที่ แต่หลักสูตรนี้กำหนดว่าต้องเรียน 225 ชั่วโมง จึงจะถือว่าจบหลักสูตรแล้วได้ใบประกาศนียบัตร ดังนั้นแผนกวิชาเสริมสวยสตรีที่มีเนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อย่อย โดยใช้เวลาเรียนสั้น ๆ ต่างกับแผนกวิชาตัดเสื้อสตรีที่ประกอบด้วยหัวข้อย่อยที่ใช้เวลาเรียนยาวกว่าเมื่อเทียบกันแล้ว นอกจากนี้ในปัจจุบันแฟชั่นทรงผมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากตามวิวัฒนาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่วนแฟชั่นด้านเสื้อผาก็เปลี่ยนแปลงหมุนเวียนโดยใช้โครงร่างแบบเดิม เช่น นิยมกระโปรงสั้นและก็นิยมกระโปรงยาวแล้วก็กลับไปนิยมกระโปรงสั้นอีก เนื้อหาวิชาที่จะไม่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีภักธยา (2533 : 73) ที่พบว่าเนื้อหาของหลักสูตรไม่สนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษาทุกกลุ่ม ตลอดจนสภาพและเป้าประสงค์ของนักศึกษา และผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะเรียน ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนสารพัดช่างยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (กรมอาชีวศึกษา, 2529 : 9) ด้วยเหตุนี้แผนกวิชาตัดเสื้อสตรีจึงมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรแตกต่างจากแผนกวิชาเสริมสวยสตรี

2.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาเสริมสวยสตรีแผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ซึ่งนักศึกษาแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างจากนักศึกษาแผนกวิชา
ตัดเสื้อสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาเสริมสวยสตรี อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนมีคุณค่า คืออุปกรณ์
มีจำนวนไม่เพียงพอหรือมีสภาพชำรุดไม่เหมาะสมจะใช้ในการฝึก และมีความเก่าล้าสมัยไม่
เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติมีขนาดคับแคบเกินไปทำให้มีอากาศถ่ายเท
ไม่สะดวก นอกจากนี้ระบบไฟฟ้าก็จำเป็นมากสำหรับการเรียนการสอน ดังนั้นจึงทำให้แผนกวิชา
ช่างตัดผมชายมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกแตกต่างจากแผนกวิชาอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ พจน์ ราษฎร์ณะ (2529 : 87 - 91) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก
เจียงเหนือ พบว่า นักศึกษาต้องการให้ศูนย์จัดวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ฝึกปฏิบัติงานให้เพียงพอ
และให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาให้ความรู้เพิ่มเติม และต้องการทัศนศึกษา
ในแหล่งวิทยาการต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 49 - 51)
ที่พบว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนในหมวดวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากการวิจัยข้างต้นในแบบสอบถามปัญหาการเรียน
ของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก พบว่าข้อคำถามในเรื่องเกี่ยวกับ
อุปกรณ์การเรียน ห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา
การเรียนสูงกว่าข้ออื่น ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพชำรุด และมีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้เรียน
อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเก่าล้าสมัย ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติมีความคับแคบเกินไป อากาศถ่ายเท
ไม่สะดวก ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้แผนกวิชาตัดผมชายมีปัญหาการเรียนด้านสิ่งแวดล้อม
แตกต่างจากแผนกวิชาอื่น ๆ

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว,
ค้าขาย รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับนักศึกษานั้น
กรมอาชีวศึกษา ได้มีนโยบายรับสมัครผู้ที่ขาดโอกาสในการเรียนให้มีโอกาสฝึกเรียนวิชาชีพเพื่อ
นำไปใช้ประโยชน์ทางประกอบอาชีพและอื่น ๆ ดังนั้นการจัดจึงเน้นถึงความสะดวก ประหยัด

ของผู้เรียน ดังจะเห็นได้ว่าเสียค่าใช้จ่ายน้อย วิชาตัดเลื้อยสตรีเบื้องต้น 225 ชั่วโมง จะเสียค่าสมัครเรียน 10 บาท ค่าบำรุงการศึกษา 225 บาท รวม 235 บาทเท่านั้น ซึ่งถ้าเทียบค่าบำรุงการศึกษาที่เอกชนจัด ก็นับว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างนั้นถูกกว่าหลายเท่าตัว ด้วยเหตุนี้เองทำให้นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นไม่ว่าจะมีอาชีพใดก็ตามสามารถมาเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ เรื่องการประกอบอาชีพของนักศึกษาจึงไม่เป็นอุปสรรคของผู้ที่มาเรียนแต่อย่างใด ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 53) ที่ศึกษา "ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร" ที่พบว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นคือนักศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ตอบตามอาชีพ โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นในปัญหาการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบสาระสำคัญดังนี้

3.1 ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาวิชาชีพที่มาเรียนส่วนมากแม้จะมีอาชีพต่างกันแต่การมาเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้จัด โดยใช้นโยบายการเรียนการสอนให้ทุกสถานบันการศึกษาดำเนินการตามแบบแผนเดียวกันสำหรับบุคคลทั่วไปทุกสาขาอาชีพที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ทั้งชายและหญิงที่มีสัญชาติไทยที่มีอายุไม่ 14 ปีขึ้นไป ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2483 เข้าเรียนได้ ดังนั้นเมื่อการจัดดำเนินการเรียนการสอนมาจากนโยบายเดียวกัน หลักสูตรเดียวกันผู้สอนมีคุณสมบัติเดียวกัน นักศึกษาที่มาเรียนก็จะพบสภาพการเรียนการสอนที่เหมือนกันดังนั้นการพบปัญหาการเรียนการสอนในสถานที่เดียวกันย่อมมีสภาพใกล้เคียงไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 57) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มาเรียนซึ่งมีอาชีพต่างกันมีปัญหาและความต้องการในด้านตัวผู้เรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัวค้าขาย รับจ้าง เอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะเนื่องจากครูที่สอนในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างต้องมีคุณสมบัติตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนด คือมีความรู้ความสามารถในแต่ละประเภทสาขาวิชาที่มีมาตรฐานเดียวกัน และผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทัดเทียมกันปัญหาที่ผู้เรียนพบก็จะมีลักษณะไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณงค์ ฉายายนต์ (2526 : 57) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มาเรียนซึ่งมีอาชีพต่างกันมีปัญหาและความต้องการในด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย รับจ้าง เอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างต่างๆ ต้องจัดตามหลักสูตรตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนดขึ้น ดังนั้นไม่ว่าจะไปเรียนที่ใดก็จะมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งผู้เรียนทุกคนก็ต้องเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีอาชีพใดก็ตาม เมื่อต้องการมาเรียนวิชาชีพใดถึงแม้ว่าวิชานั้นจะสัมพันธ์กับงานที่ทำอยู่ก็จะได้ไม่ได้รับการยกเว้นหรือสิทธิพิเศษใดๆ ที่จะไม่ต้องเรียนครบตามหลักสูตรนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณงค์ ฉายายนต์ (2526: 51) ที่พบว่าปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นต่อนักศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ตอบตามระดับการศึกษาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นในปัญหาด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งได้แก่ด้านหลักสูตร ด้านตัวครู ด้านตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม ด้านค่าใช้จ่ายและด้านทักษะ

3.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาที่ไม่มีรายได้ ไม่ได้ทำงาน, ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย, รับจ้าง เอกชน, รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน เมื่อมาเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในสถาบันเดียวกันย่อมพบกับสภาพแวดล้อมเดียวกัน อยู่ในบรรยากาศที่คล้ายคลึงกันใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนชุดการเรียนต่าง ๆ ที่มาจากแหล่งเดียวกันหรือได้รับ

การบริการต่างๆ จากสถาบันเดียวกัน ย่อมทำให้นักศึกษาวิชาชีพลักษณะเดียวกันพบปัญหาการเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันด้วยเหตุนี้เองไม่ว่านักศึกษาจะมีอาชีพใดก็ตามถ้ามาเรียนในสถาบันเดียวกัน ย่อมจะพบปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมทิพา กาญจนานนท์ (2526 : 72 - 73) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานครพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับอายุและอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 5859) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างยนต์ตามหลักสูตรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอนจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถาบันการศึกษา และอาชีพไม่มีความแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีระดับอายุระหว่าง 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาวชิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีระดับอายุต่างกัมาเรียนในสถาบันเดียวกัน ตามหลักสูตรเดียวกัน ครูผู้สอนมีคุณวุฒิและคุณสมบัติคล้ายคลึงกันสภาพแวดล้อมและบรรยากาศใกล้เคียงกันย่อมทำให้พบปัญหาการเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันหรือคล้ายกัน และนอกจากนี้ปัญหาการเรียนโดยทั่วไปที่พบมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งในทางสถิติถือว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญและการศึกษาปัญหาในรายค้าน พบว่า ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนัส ศรีกัลยา (2533 : 76) พบว่า นักศึกษาที่มีระดับอายุ 15 - 20 ปี ระดับอายุ 21 - 25 ปี และ 26 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนและหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาการเรียนทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวเป็นปัญหาการเรียนโดยทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการกิจเชิงพัฒนาของผู้ใหญ่ในแต่ละระดับอายุมากนักและสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 98) พบว่า ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวชิชาชีพ

โดยจำแนกตามอายุ มีปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน เหตุผลด้านสังคมในการมาเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีระดับอายุระหว่าง 15-24 ปี อายุระหว่าง 25-34 ปี อายุระหว่าง 35 - 44 ปี และอายุ 45 ปี ขึ้นไป จึงมีปัญหาด้านการเรียนที่เกิดขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ข้อคิดเห็นของนักศึกษาจากข้อคำถามปลายเปิดโดยนักศึกษามีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะปัญหาการเรียนด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านตัวผู้เรียน พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 10 คน ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 4 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 4 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน ต้องการให้จัดหาทุนให้นักศึกษาในขณะที่เรียนอยู่ มีนักศึกษาจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 1 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน ต้องการให้เผยแพร่ผลงานของนักศึกษาให้สังคมยอมรับ หรือมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักศึกษา และนอกจากนี้ นักศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 1 คน ต้องการให้มีการจัดหาทุนให้นักศึกษาในระหว่างเรียน จากปัญหาการเรียนดังกล่าวที่นักศึกษาเสนอแนะมาแล้วแต่เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักศึกษาในเรื่องของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ดังนั้นจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีภักญา (2533 : 76) ที่พบว่า นักศึกษาต้องการให้จัดหาทุนให้นักศึกษาในระหว่างเรียนมากที่สุด และสอดคล้องกับข้อค้นพบของกรมอาชีวศึกษา (2529 : 8) ที่พบว่า นักศึกษาบางคนมีเงินไม่พอที่จะซื้อวัสดุฝึกบางอย่างได้

ด้านครูผู้สอน พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 12 คน ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 5 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 3 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 4 คน ต้องการให้ครูจัดการแนะแนวเมื่อนักศึกษามาสมัครเรียนมีนักศึกษาจำนวน 3 คน ประกอบด้วย วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 1 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา 2 คน ต้องการให้ครูผู้สอนให้คำปรึกษากับผู้เรียน มีนักศึกษาจำนวน 2 คน จากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 1 คน และ

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา 1 คน ต้องการให้ครูผู้สอนสอดแทรกศีลธรรม จรรยา และ จริยธรรมให้กับนักศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นปัญหาใหญ่ เรื่องหนึ่งที่พบคือ ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาค่อนข้างสูง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 35 - 36) และสาเหตุหนึ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการสมัครเข้าเรียน โดยไม่รู้ว่าแผนก วิชา นั้น ๆ ควรมีคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เรียนอย่างไรบ้าง หรือการเรียนอย่างไรให้บรรลุผล สำเร็จได้มากที่สุด ดังนั้น การแนะแนวเมื่อมาสมัครเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และครูผู้สอน ต้องให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีกัลยา (2533 : 77)

ที่พบว่า ครูควรเป็นกันเองกับนักศึกษามากที่สุด รองลงมาครูผู้สอนต้องให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้

ด้านหลักสูตร พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 6 คน ประกอบด้วยวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง 2 คน ต้องการให้มีการจัดเนื้อหาบทเรียนให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งนี้เพราะปัจจุบันนี้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ มีวิวัฒนาการแปลกใหม่เนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยี จึงทำให้บริษัทต่าง ๆ แข่งขัน และพัฒนารูปแบบการใช้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ดังนั้นทางด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้เนื้อหาบทเรียนสัมพันธ์กับความเจริญทางด้านวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 100) ได้เสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไป ประกอบอาชีพได้หรือเปิดหลักสูตรต่อเนื่องที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการปรับปรุงจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับ ฝึกวิชาชีพให้ทันสมัยขึ้นกว่าเดิม และจากการศึกษา พบว่าปัญหาที่นักศึกษาวิชาชีพประสบมีเนื้อหา ที่เรียนง่ายเกินไป และอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่า ไม่ทันสมัย นอกจากนี้งานวิจัยของ มนัส ศรีกัลยา (2533 : 78) ได้เสนอแนะเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรว่าการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นควรจะสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาอย่างแท้จริง ตลอดจน สอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบันหรือสังคม ดังนั้นการสร้างหลักสูตรควรให้นักศึกษามีส่วนกำหนด เนื้อหาที่จะเรียนด้วย และควรมีหลักสูตรต่อเนื่องตามความต้องการของนักศึกษา ซึ่งอาจเปิด เฉพาะเป็นบางวิชาก็ได้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า มีนักศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วยวิทยาลัย สารพัดช่างพระนคร 2 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา 3 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง

2 คน ต้องการให้มีการจัด คู่มือ หนังสือ อุปกรณ์ทันสมัยให้นักศึกษาค้นคว้ามาก ๆ ในห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสถานที่จำกัดอย่างขยายไม่ได้ ดังนั้นในส่วนของห้องสมุดก็ไม่สามารถปรับขยาย หรือเพิ่มเติมวัสดุอุปกรณ์ได้ไม่มากนักแต่ผู้เรียนมีจำนวนมากขึ้น จึงทำให้ไม่เพียงพอแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ นาคนิม (2538 : 101) ที่ได้เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีห้องสมุด มุมหนังสือ หรือแหล่งค้นคว้าที่นักศึกษาวิชาชีพสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีภักยา (2533 : 78) ที่เสนอแนะไว้ว่า ควรจัดให้มีห้องสมุดมุมหนังสือ หรือแหล่งค้นคว้าที่สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือถ้ามีอยู่แล้วก็ควรพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาเป็นรายบุคคลให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ผลจากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

1.1 ควรจัดให้มีบริการแนะแนวทางการศึกษาต่อในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรต่าง ๆ คุณสมบัติเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับรายวิชานั้น ๆ การเตรียมพร้อมในการมาเรียน

1.2 ควรจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนความรู้หรือรับปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับวิชาเรียนแผนกต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาที่มาเรียนหรือบุคคลทั่วไปในชุมชนนั้น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์

1.3 ควรมีการเผยแพร่ผลงานนักศึกษาในรูปแบบนำออกไปบริการให้กับสังคมชุมชนนั้น ๆ พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลทั่วไปทราบ

1.4 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัย โดยอาจติดต่อขอความร่วมมือจากภาคเอกชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาการสอนและการจัดดำเนินการ โดยศึกษาจากครูผู้สอน และผู้บริหารในสถานศึกษา เพื่อจะได้นำผลมาเปรียบเทียบปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

2.2 ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกตหรือใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ตรงกับความ เป็นจริง

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาการเรียนของนักศึกษาในคณะวิชาอื่น ๆ และใน เขตภูมิภาคอื่น ๆ

2.4 ควรให้เวลาการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ไปศึกษา โดยอนุญาต ให้นักกลับไปตอบนอกชั่วโมงเรียนแล้วนำกลับมาส่งในวันนัดหมาย เช่น ประมาณ 3 วัน หรือ 1 สัปดาห์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกระบบโรงเรียน, สมาคม. เอกสารหมายเลข 1 การติดตามผลการจัดการศึกษา

นอกโรงเรียนในหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ปีงบประมาณ 2527. กรุงเทพฯ :

สมาคมการศึกษานอกระบบโรงเรียน, 2529. อัดสำเนา.

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนสารพัดช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพ, "การจัดการศึกษาประเภท

โรงเรียนสารพัดช่าง" ใน โรงเรียนสารพัดช่างไกลกังวล. หน้า 33-41, กรุงเทพฯ :

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

X ชมพันธุ์ ฤกษ์ชัย ๗ ออยุธยา. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, ม.ป.ป.

เชียรศรี วิจิตรศิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2530.

ณรงค์ ฉายายนต์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้านการเรียนการสอนของแผนก

ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขต

กรุงเทพมหานคร. ปรินุณานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2526. อัดสำเนา.

บำรุง สุขพรรค. รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

เกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียน. 2524, 133 หน้า อัดสำเนา.

ปทุม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528.

พจน์ ราศรีรัตนะ. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ

หลักสูตรระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปรินุณานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.

X พรหมทิพา กาญจนานนท์. การจัดการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ตามหลักสูตร

วิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินุณานิพนธ์ ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

X มนัส ศรีภักย์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
 วิเคเตอร์เพาเวอร์พอยท์, 2528.

วิจิตร ศรีสอาน. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2523.

วิทยาลัยอาชีวศึกษา, กอง. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นพุทธศักราช 2527. กรุงเทพฯ :
 กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา, 2527. อัดสำเนา.

วิภาวรรณ สุขสถิตย์. การผลิตวิดีโอเทป เรื่องเครื่องแต่งกายชายสำหรับใช้สอนนักศึกษา
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์, 2526.

สารพัดช่าง, โรงเรียน. แผนปฏิบัติการประจำปี 2530. ชลบุรี : โรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี,
 2530. อัดสำเนา.

สุนทร โคตรบรรเทา. แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียน.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2525.

X สุรีย์ นาคนิม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดในเขตการศึกษา 2. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์,
 2524.

_____. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

X อาชีวศึกษา, กรม. สรุปผลการปฏิบัติการปฏิบัติงานกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : 2529.
 อัดสำเนา.

X อาชีวศึกษา, กรม. สรุปการประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง. กรุงเทพฯ :

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2531.

_____. คู่มือหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์

กรมอาชีวศึกษา, 2533.

X อุ่นตา นพคุณ. การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯการพิมพ์,

2527.

อรุณ ปรดีติลล. รายงานการวิจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ.

อักษรไทย 2524, หน้า 28-31.

Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin Press, 1961.

Karr, Joseph and Keneth. "Meeting the Changing Need of Adults Through Educational Programs and Services," Dissertation Abstracts International. 36(10) : 6424-A ; April 1976.

Knowles, Malcolm S., The Modern Practice of Adult Education Andragogy Versus Pedagogy. New York : Association Press, 1971, pp.47-49.

Leigh, Alexander and John Simon. "The Determinants of School Achievement in Developing Countries," The Educational Production Functions. Working Paper No. 201, (March 1975) pp.49-55.

Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2 nd ed, New York : Harper and Row, 1970. pp. 35 - 37.

Murphy, Gardner. Our Inborn Need in Malcolm Knowles the Modern Practice of Adult Education : Andragogy Versus Pedagogy New York : Association Press, 1973. p.80.

Sciesons, Edward H., "A Typology of Needs Assessment Definitions in Adult Education," Adult Education. 1 : 20 - 28 (April. 1982), p. 20.

Yamane, Taro. Statistical on Introductory Analysis. 2nd ed. Tokyo : Harper and Row, 1967.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิศวกรรม

วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้น

ใน 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความจริงของท่าน ตอบเพียงข้อเดียว เท่านั้น

1. ท่านเรียนที่สถาบันใด

- () วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
- () วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
- () วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา

2. ท่านเรียนในแผนกวิชาใด

- () อาหารและขนม
- () ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
- () เสริมสวยสตรี
- () ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย
- () ช่างตัดผมชาย

3. ท่านประกอบอาชีพตามข้อใด

- () ผู้ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน
- () ทำธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย
- () รับจ้างเอกชน
- () รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

4. ท่านมีอายุอยู่ในช่วงใด

- () อายุระหว่าง 15 - 24 ปี
- () อายุระหว่าง 25 - 34 ปี
- () อายุระหว่าง 35 - 44 ปี
- () อายุ 45 ปีขึ้นไป

5. ท่านจบการศึกษาสูงสุดตามข้อใด

- () ป.4
- () ป.7
- () ม.3 หรือ ม.ศ.3
- () ม.6 หรือ ม.ศ.5
- () ปวช.
- () ปวส. หรืออนุปริญญา
- () ปริญญาตรีขึ้นไป
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. จุดมุ่งหมายที่ท่านสมัครเข้าเรียนในคณะวิศวกรรม เพื่อ.....

- () ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ
- () ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิม
- () ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ก่อนสมัครเข้าเรียนท่านมีความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เพียงใด

- () มีความรู้มาบ้าง
() ไม่เคยมีความรู้มาก่อนเลย

ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียน

ขณะที่ท่านเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ท่านประสบปัญหาเหล่านี้มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือให้ตรงกับปัญหาของท่านเพียงช่องเดียวเท่านั้น ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

มีปัญหามาก หมายถึง ท่านประสบปัญหานั้นมากหรือบ่อยครั้ง มีน้ำหนักเท่ากับ

4 คะแนน

มีปัญหาปานกลาง หมายถึง ท่านประสบปัญหานั้นพอประมาณ มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย หมายถึง ท่านประสบปัญหานั้นเพียงเล็กน้อย มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ไม่มีปัญหา หมายถึง ท่านไม่ประสบปัญหานั้นเลย มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ถ้าปัญหาที่ท่านประสบอยู่ไม่มีในแบบสอบถามนี้ โปรดเขียนปัญหาของท่านลงในช่องว่างตอนท้ายของแบบสอบถามนี้

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4	3	2	1
		มีปัญหามาก	มีปัญหามากกลาง	มีปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
1.	1. <u>ด้านตัวผู้เรียน</u> สุขภาพร่างกายอ่อนเพลียมาก เมื่อเสร็จงานแล้วมาเรียน ทันที				
2.	ร่างกายของท่านเมื่ออุปสรรค สำหรับการเรียน เช่น ความสูง ความอ้วน สายตา การได้ยิน ฯลฯ หรืออื่น ๆ (โปรดระบุ)				
3.	ระดับความรู้ต่างกัน เป็นเหตุ ให้การเรียนรู้ไม่เท่ากัน จึง ทำให้เกิดการ เขียน อ่าน ตัวหนังสือและคิดเลขไม่คล่อง				
4.	ขาดความเชื่อมั่น รู้สึกว่าตน เองเข้าใจช้า ต้องใช้เวลา มากกว่าผู้อื่น				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4 มีปัญหามาก	3 มีปัญหามากกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
5.	มีภาระมากทำให้ขาดเรียน บ่อย				
6.	ไม่มีโอกาสฝึกปฏิบัติในช่วง เวลาเรียน				
7.	เงินและค่าใช้จ่ายในการ เรียนไม่เพียงพอ				
8.	ไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียน ที่บ้าน				
9.	มีความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับ เรื่องเรียนไม่กล้าซักถาม				
10.	ขาดพื้นฐานความรู้และ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ กับวิชาที่เรียน				

หากท่านมีปัญหาคืออื่น ๆ เกี่ยวกับตัวท่าน แต่ไม่ได้กล่าวไว้ในแบบสอบถามนี้ โปรดชี้แจง

.....
.....

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4 มีปัญหามาก	3 มีปัญหามากกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
11.	2. <u>ด้านครูผู้สอน</u> ครูสอนเร็วเกินไปจนตาม ไม่ทัน				
12.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นใน ระหว่างเรียน				
13.	ไม่ชอบวิธีการสอนของครู				
14.	ครูไม่ให้ความสนใจท่านเมื่อ ท่านมีปัญหา				
15.	ครูให้รายละเอียดในบทเรียน ไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและ เคล็ดลับต่าง ๆ				
16.	ครูไม่เข้าใจในตัวท่าน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4 มีปัญหามาก	3 มีปัญหามากกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
11.	2. <u>ด้านครูผู้สอน</u> ครูสอนเร็วเกินไปจนตาม ไม่ทัน				
12.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นใน ระหว่างเรียน				
13.	ไม่ชอบวิธีการสอนของครู				
14.	ครูไม่ให้ความสนใจท่านเมื่อ ท่านมีปัญหา				
15.	ครูให้รายละเอียดในบทเรียน ไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคและ เคล็ดลับต่าง ๆ				
16.	ครูไม่เข้าใจในตัวท่าน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			1
		4	3	2	
		มีปัญหาหนัก	มีปัญหาปานกลาง	มีปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
17.	ครูให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนน้อยมาก				

หากท่านมีปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับครูผู้สอน แต่ไม่ได้กล่าวไว้ในแบบสอบถามนี้ โปรดชี้แจง

.....

.....

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4	3	2	1
		มีปัญหามาก	มีปัญหามากกลาง	มีปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
18.	3. <u>ด้านหลักสูตร</u> เนื้อหาที่เรียนไม่ทันสมัยกับ สภาพปัจจุบัน				
19.	เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับ ความต้องการของท่าน				
20.	เนื้อหาที่เรียนไม่สามารถนำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มากนัก				
21.	เวลาที่ใช้ในการเรียนตลอด ภาคเรียนให้จบหลักสูตรมาก เกินไป				
22.	เวลาในการฝึกปฏิบัติในบาง เรื่องน้อยเกินไป				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4 มีปัญหามาก	3 มีปัญหาปานกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
23.	เวลาในการฝึกปฏิบัติในบางเรื่องมากเกินไป				
24.	เวลาที่ใช้ในการเรียนภาคทฤษฎีมีมากเกินไป				
25.	ไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่				
26.	แผนกวิชาที่เปิดสอนน้อยเกินไป				

หากท่านมีปัญหาคืออื่น ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร แต่ไม่ได้กล่าวไว้ในแบบสอบถามนี้ โปรดชี้แจง

.....

.....

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4	3	2	1
		มีปัญหามาก	มีปัญหาปานกลาง	มีปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
27.	4. <u>ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก</u> ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติ แคบเกินไป				
28.	ห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติ ขาดความเป็นระเบียบและ สกปรก				
29.	อากาศในห้องเรียนถ่ายเท ไม่สะดวก				
30.	น้ำ ไฟฟ้า วัสดุติดขัดแคลน บ่อย ๆ				
31.	วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติไม่ เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4 มีปัญหามาก	3 มีปัญหามากกลาง	2 มีปัญหาน้อย	1 ไม่มีปัญหา
32.	วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ เก่าล้าสมัย				
33.	ขณะที่เรียนมีเสียงรบกวน เสมอ				
34.	วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติอยู่ ในสภาพชำรุดไม่เหมาะสมที่ จะใช้ในการฝึก				
35.	การใช้วัสดุ อุปกรณ์ครูไม่ชี้ หรือให้ข้อแนะนำก่อนมาใช้				
36.	ขาดแคลนแหล่งศึกษาด้านคว่ำ เพิ่มเติม				
37.	การเดินทางมาเรียนไม่ สะดวกในเรื่องการขนส่ง				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับความสำคัญของปัญหา			
		4	3	2	1
		มีปัญหามาก	มีปัญหาปานกลาง	ปัญหาน้อย	ไม่มีปัญหา
38.	ไม่มีผู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้องเรียน				
39.	ไม่มีน้ำดื่มไว้บริการนักศึกษาในแต่ละแผนก				
40.	ไม่มีตู้ยาลูกเงินประจำทุกแผนก				

หากท่านมีปัญหาคืออื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ไม่ได้กล่าวไว้ในแบบสอบถามนี้

โปรดชี้แจง

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวนพพร ธนวัฒน์

เกิดวันที่ 14 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2499

สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 105 ถ.แสงชูโต ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 51 หมู่ 1 ถ.สุขสวัสดิ์ ต.บางจาก อ.พระประแดง

จ.สมุทรปราการ 10300

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากโรงเรียนสตรีกาญจนานุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. 2517 สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (อาหารและโภชนาการ)

จากวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. 2520 สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (อาหารและโภชนาการ)

จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2521 สำเร็จหลักสูตรประโยศครูมัธยม

จากวิทยาลัยชุมพรเขตอุดมศักดิ์ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2524 สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (คหกรรมศาสตร์)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2536 สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2524 ฝ่ายจัดซื้อคาร์เทียร์ฟาเลสคลับ ดีกเซลล์ ถ.วิทยุ
กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2525 อาจารย์สอนแผนกการโรงแรม โรงเรียนสยามธุรกิจ
กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2526 ผู้ช่วยฝ่ายจัดเลี้ยงภัตตาคารเจ้าพระยา ปิ่นเกล้าฯ
กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2527 อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยเกษตรกรรมปราจีนบุรี
จ.ปราจีนบุรี
- พ.ศ. 2530 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนสารพัดช่างสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ
- พ.ศ. 2531 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนสารพัดช่างสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ
- พ.ศ. 2534 อาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นวพร ธนวัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของ นักศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 333 คน ที่กำลัง ศึกษาอยู่ระหว่างเดือนกันยายนถึง ธันวาคม 2534 โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า F

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้าทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น พบว่า ด้านตัวผู้เรียนมีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคการสอน และเคล็ดลับต่าง ๆ ในการทำความเข้าใจบทเรียน ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงสุดในเรื่องนักศึกษาไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษา นอกสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียน ในแต่ละห้องเรียน แต่เมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ต่ำมากอาจถือได้ว่าไม่มีปัญหา

2. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่าง นครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นจากวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยาและนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีปัญหาการเรียนแตกต่างจาก นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง

3. นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาอาหารและขนม แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี
แผนกวิชาเสริมสวยสตรี แผนกวิชาตัดเสื้อชาย แผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียน
โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักศึกษวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นแผนกวิชาช่างตัดผมชาย มีปัญหาการเรียนแตกต่างจากนักศึกษวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
แผนกวิชาตัดเสื้อสตรี และแผนกวิชาช่างเสริมสวยสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้, ไม่ได้ทำงาน ทำธุรกิจส่วนตัว,
ค้าขาย รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวม แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอายุ 15 - 24 ปี อายุระหว่าง 25 - 34 ปี
อายุระหว่าง 35 - 44 ปี และอายุ 45 ปี ขึ้นไป มีปัญหาการเรียน ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน
ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

LEARNING PROBLEMS OF STUDENTS TAKING VOCATIONAL SHORT - COURSES
ON HOME ECONOMICS IN BANGKOK POLYTECHNIC COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

NAVAPORN TANAWATTANA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

April 1993

The purposes of this research were to study the learning problems of students taking vocational short-courses on home economics in three vocational colleges, namely, Pranakorn Polytechnic College, Nakorn-Laung Polytechnic College, and Sipraya Polytechnic College, located in Bangkok and compared those learning problems in 4 aspects; students themselves, teachers, curriculum, and facilities.

The subjects were consisted of 333 vocational short-course students enrolled in September-December 1991 through classified random sampling. The instrument used for collecting data was rating-scale questionnaires. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, and F test.

Major findings were as follows:

1. The overall aspects of problems showed low degree of intensity, or in other word there was no existing problem. However the highest problem in the aspect of students themselves were having no enough time to review their lessons at home. In teachers aspect were lacking in teaching technique and other tactics for lesson comprehension. The curriculum aspect was lacking of field trip while problem of facilities was no locker to keep learning equipments in each class.

2. There were significant difference at .001 level among student problems in three colleges. Students in Sipraya Polytechnic College and Pranakorn Polytechnic College had higher problem than those in Nokorn-Luang Polytechnic College.

3. There were significant difference at .001 level among student problems in food and dessert section, dressmaking section, tailorsection, beauty section and barber section. Barber section's students got higher problem than dressmaking section's students and beauty section's students at .05 level.

4. There were no significant difference among student problems with no income, unemployment but having their own businesses, commercial business, or working in state enterprises and government agency.

5. There were no significant difference among student problems in age groups of 15-24, 25-34, 35-44 and 45 or above in all aspects.